

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS
KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADA
ŠVIETIMO IR MOKYMO PASLAUGŲ VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ PROCESUOSE
ELEKTRŪNŲ, DRUSKININKŲ, KAZLŲ RŪDOS,
KUPIŠKIO IR UKMERGĖS RAJONŲ SAVIVALDYBĖSE**

2025 m.

TURINYS

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI	2
2. IŽANGA	4
3. KORUPCIJOS RIZIKA ŠVIETIMO IR MOKYMO PASLAUGŲ VIEŠUOSIUOSE PIRKIMUOSE	7
<i>3.1. Neaiški poreikio pirkti švietimo ir mokymo paslaugas formavimo, nustatymo ir planavimo tvarka (kritinė antikorupcinė pastaba) .....</i>	<i>7</i>
<i>3.2. Savivaldybių švietimo ir mokymo paslaugų įsigijimo praktika, kai kreipiamasi tik į vieną tiekėją neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu ar raštu), be tinkamų jos vykdymo leistinumo sąlygų ir pagrindimo gali didinti neteisėtų susitarimų ir subjektyvių sprendimų riziką (kita antikorupcinė pastaba) .....</i>	<i>11</i>
<i>3.3. Neatliekami ar nedokumentuojami rinkos tyrimai (kritinė antikorupcinė pastaba) .....</i>	<i>17</i>
<i>3.4. Sudaromi viešojo pirkimo dokumentai gali būti palankesni iš anksto žinomiems tiekėjams (kritinė antikorupcinė pastaba) .....</i>	<i>22</i>
<i>3.5. Įsigytų švietimo ir mokymo paslaugų suteikimo fakto įforminimas turi trūkumų, pasitaiko atvejų, kai viešinama netiksli informacija apie organizuotus mokymo renginius (kita antikorupcinė pastaba) .....</i>	<i>32</i>
<i>3.6. Informacijos ir duomenų, susijusių su viešaisiais pirkimais, viešinimo ir saugojimo trūkumai (kita antikorupcinė pastaba) .....</i>	<i>39</i>
4. MOTYVUOTOS IŠVADOS (PASTABOS)	42
5. REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMAI	43
6. ANALIZUOTŲ TEISĖS AKTŲ IR KITŲ DOKUMENTŲ SĄRAŠAS	48

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Korupcijos rizikos analizės tikslas – antikorupciniu požiūriu įvertinti Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų savivaldybių švietimo ir mokymo paslaugų viešųjų pirkimų procesus, siekiant nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas darbuotojams ar kitiems asmenims padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir pateikti rekomendacinio pobūdžio pasiūlymus, kurie padėtų geriau valdyti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius ir (ar) korupcijos rizikas bei užtikrintų skaidresnį vertintų procesų vykdymą.

Korupcijos rizikos analizės uždaviniai:

- nustatyti teisinio reglamentavimo trūkumus, kurie sudaro prielaidas korupcijai pasireikšti;
- išanalizavus praktinį procedūrų vykdymą, nustatyti teisės aktų įgyvendinimo problemas, susijusias su korupcija;
- pasiūlyti korupcijos riziką ir (ar) jos veiksnius mažinančias priemones.

Objektas: Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų savivaldybių švietimo ir mokymo paslaugų viešųjų pirkimų procesai.

Subjektai: Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų savivaldybės.

Laikotarpis: Vertinamas 2021 m. sausio 1 d. – 2024 m. lapkričio 1 d. laikotarpis¹.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.
2. Teisės aktų praktinio įgyvendinimo vertinimas.
3. Interviu metodas (savivaldybių darbuotojams pateikti klausimai bei atsakymai el. paštu svetlana.andrejeva@stt.lt ir dokumentai@stt.lt).
4. Viešai skelbiamos informacijos stebėjimas ir analizavimas.
5. Valstybės registruose ir informacinėse sistemose sukauptos informacijos analizė.

Atliekant korupcijos rizikos analizę išnagrinėta ir (ar) įvertinta:

1. Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) direktoriaus 2021 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 2-229 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 15 punkte nurodyti duomenys;
2. Išvados dėl korupcijos rizikos analizėje nurodyti teisės aktai, dokumentai ir informacija;

---

¹ Taip pat buvo vertinami ankstesnio ir (ar) vėlesnio laikotarpio teisės aktai, procesai, aktualūs ar susiję su analizuojamu laikotarpiu vykdytais švietimo ir mokymo paslaugų viešųjų pirkimų procesais.

3. Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų savivaldybių ir kitose interneto svetainėse skelbiama informacija, susijusi su analizuojama veiklos sritimi;

4. raštu ir elektroniniu paštu gauta informacija apie darbo praktiką analizuojamuose procesuose;

5. kita informacija, reikalinga korupcijos rizikos analizei atlikti.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų ir duomenų analize, vertinant:

1. sociologinių tyrimų duomenis²;

2. galimybę vienam darbuotojui priimti sprendimus analizuojamuose viešųjų pirkimų procesuose;

3. darbuotojų ir padalinių priežiūros ir kontrolės lygį;

4. atliekamos veiklos ir sudaromų sandorių dokumentavimo reikalavimus;

5. vykdomos veiklos dokumentavimo reikalavimus;

6. vertinamų procesų viešinimą ir prieinamumą visuomenei;

7. kitą informaciją, kurios reikia korupcijos rizikos analizei atlikti.

Jeigu korupcijos rizikos analizės metu prašomi dokumentai ar duomenys nebuvo pateikti, laikoma, kad jų nėra.

---

² Prieiga internete: <https://www.stt.lt/analitine-antikorupcine-zvalgyba/lietuvos-korupcijos-zemelapis/7437>.

2. IŽANGA

Tinkamai funkcionuojanti viešųjų pirkimų sistema yra vienas svarbiausių instrumentų, per kurį įgyvendinami valstybės ir savivaldybių viešojo politika, strateginiai tikslai, o kartu – užtikrinamas efektyvus ir skaidrus viešųjų lėšų panaudojimas. Nors viešųjų pirkimų teisinis reglamentavimas Lietuvoje yra išplėtotas ir nuolat tobulinamas, praktikoje viešųjų pirkimų procesai vis dar išlieka vieni iš labiausiai pažeidžiamų sričių korupcijos požiūriu³. Švietimo ir mokymo paslaugų viešųjų pirkimų procesai nėra išimtis šiame kontekste.

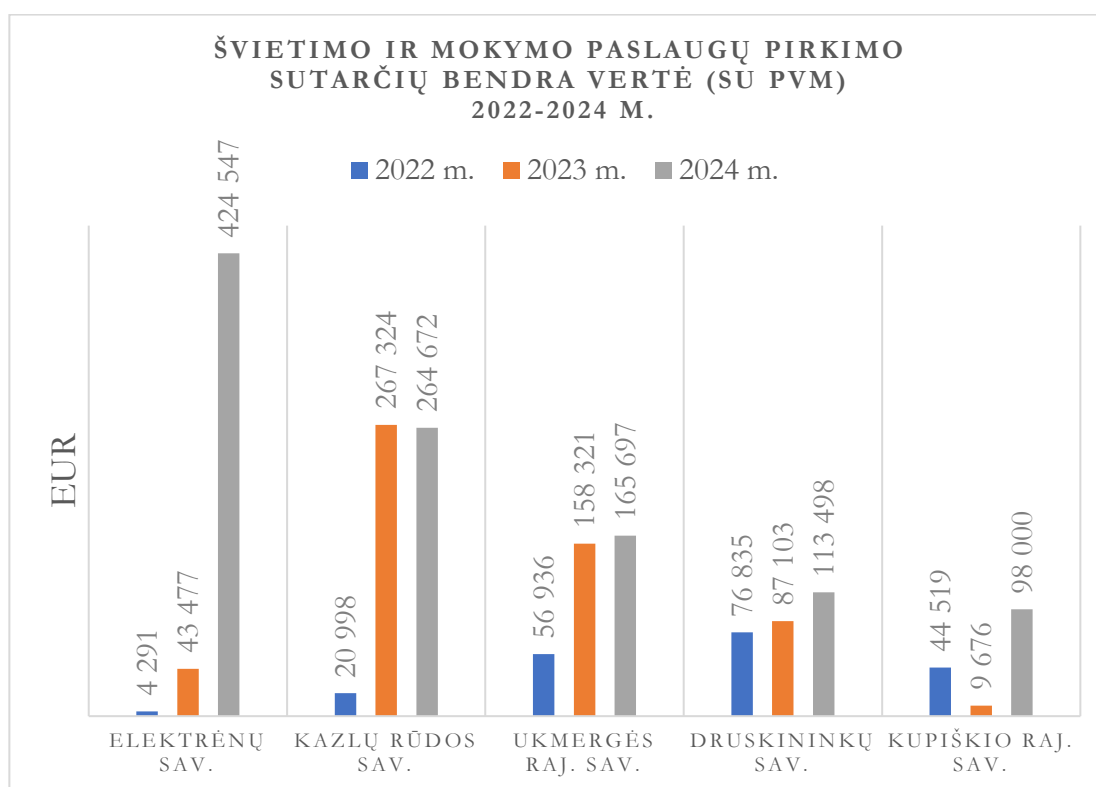
Plačiąja prasme poreikis pirkti švietimo ir mokymo paslaugas savivaldybėse formuojamas ir nustatomas įgyvendinant daugelį teisės aktų. Visų pirmą paminėtina, kad darbdavio pareiga sudaryti darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, galimybes tobulinti kvalifikaciją, siekti profesinio tobulėjimo, persikvalifikuoti, įgyti praktinės darbo patirties kildinama iš Lietuvos Respublikos darbo kodekso normų (žr. 26 straipsnio 2 dalies 2 punktą, 29 straipsnį). Pareiga organizuoti mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą numatoma ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, t. y. reglamentuojama, kad už savivaldybės tarybos narių, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo organizavimą Lietuvos savivaldybėse yra atsakingi meras, savivaldybės kontrolierius ir savivaldybės administracijos direktorius (žr. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 27 punktą, 34 straipsnio 6 dalies 3 punktą, 67 straipsnio 9 dalies 2 punktą).

Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo normos⁴, reguliuojančios kvalifikacijos tobulinimo apmokėjimo tvarką, numato, kad valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo finansavimas yra užtikrinamas iš savivaldybės administracijai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų ar kitų lėšų, kai įgyvendinami Vyriausybės nustatyti kvalifikacijos tobulinimo prioritetai arba savivaldybės administracijos, kurioje valstybės tarnautojas eina pareigas, tikslai ir uždaviniai prireikus valstybės tarnautojams įgyti naujų žinių ar kompetencijų. Kitais atvejais, suderinus su savivaldybės administracijos direktoriumi, valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimas gali būti finansuojamas iš savivaldybės administracijai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų ar kitų lėšų ir (arba) valstybės tarnautojo lėšų. Švietimo ir mokymo paslaugų viešieji pirkimai taip pat organizuojami savarankiškosioms savivaldybių funkcijoms įgyvendinti, pvz. organizuojant švietimo pagalbos tiekimą (pvz. mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai), vaikų ir suaugusiųjų neformalųjį švietimą, vaikų ir jaunimo užimtumą. Savivaldybės įgyvendina įvairias programas ar projektus (pvz. Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems

³ <https://www.stt.lt/analitine-antikorupcine-zvalgyba/lietuvos-korupcijos-zemelapis/7437>

⁴ Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo galiojimo metu kvalifikacijos tobulinimo apmokėjimo tvarką numatė Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 20 straipsnio 2 dalis, o Aukštesniųjų vadovų kompetencijų ugdymo ir valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo galiojimo metu – Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 38 straipsnio 2 dalis.

asmenims modelio, Tūkstantmečio mokyklų (toliau – TŪM), Nevyriausybių organizacijų rėmimo ir pan.), vykdydamos su šiais projektais susijusius švietimo ir mokymo paslaugų viešuosius pirkimus. Pažymėtina, kad 58 Lietuvos savivaldybėms skirtas reikšmingas finansavimas TŪM programoje (pvz. Elektrėnų savivaldybės administracijai skirta – 1,7 mln. EUR (plius PVM), Druskininkų savivaldybės administracijai – 1,65 mln. EUR (plius PVM), Kazlų Rūdos savivaldybės administracijai – 1,65 mln. EUR (plius PVM), Kupiškio rajono savivaldybės administracijai – 1,7 mln. EUR (plius PVM) ir Ukmergės rajonų savivaldybės administracijai – 2,5 mln. EUR (plius PVM))⁵. Žemiau pateikiame duomenis⁶ apie švietimo ir mokymo paslaugų pirkimų sutarčių bendrą vertę analizuojamose savivaldybėse 2022-2024 m.

Atsižvelgiant į tai, kad finansavimas švietimo ir mokymo paslaugoms pirkti skiriamas ir pagal Europos Sąjungos programas ir projektus, tai sudaro palankesnes sąlygas savivaldybėms daugiau įsigyti švietimo ir mokymo paslaugų, todėl itin svarbu užtikrinti, kad būtų tinkamai identifikuojamos ir valdomos galimos rizikos, susijusios su šių lėšų panaudojimu. Tai apima pirkimų planavimo ir vykdymo skaidrumą, paslaugų poreikio pagrindimą ir sutarčių vykdymo bei pasiektų rezultatų vertinimą. Efektyvus rizikų valdymas padeda užtikrinti, kad viešieji ištekliai būtų naudojami tikslingai, veiksmingai ir skaidriai, o tikslinės investicijos pasiektų numatytą poveikį švietimo ir mokymų srityje.

⁵ <https://tukstantmeciomokyklos.lt/bendra-informacija/dalyvaujancios-savivaldybes-projekto-partneriai/>

⁶ CVP IS naudoti švietimo ir mokymo paslaugų BVPŽ kodai nuo 80000000-4 iki 80660000-8

Šioje analizėje vertinami Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų savivaldybių švietimo ir mokymo paslaugų viešieji pirkimai korupcijos prevencijos aspektu, siekiant identifikuoti pagrindines rizikas ir jų veiksnius, įvertinti galiojančio reguliavimo ir taikomos praktikos spragas ir siūlyti priemones, kurios galėtų sustiprinti pirkimų skaidrumą bei užtikrinti viešųjų išteklių panaudojimo teisėtumą, efektyvumą ir sąžiningumą.

Atlikę korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad tiriamose savivaldybėse egzistuoja korupcijos rizika švietimo ir mokymo paslaugų viešųjų pirkimų procesuose.

3. KORUPCIJOS RIZIKA ŠVIETIMO IR MOKYMO PASLAUGŲ VIEŠUOSIUOSE PIRKIMUOSE

3.1. Neaiški poreikio pirkti švietimo ir mokymo paslaugas formavimo, nustatymo ir planavimo tvarka (kritinė antikorupcinė pastaba)

Poreikis pirkti švietimo ir mokymo paslaugas savivaldybių valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, formuojamas ir nustatomas įgyvendinant Vyriausybės nutarimus⁷, kuriuos analizuojant, būtina pažymėti, kad skirtingais laikotarpiais Lietuvos savivaldybių administracijos, organizuodamos kvalifikacijos tobulinimą, turėjo vadovautis skirtingų tvarkos aprašų nuostatomis, t. y.:

- nuo 2019-01-01 iki 2023-12-31 – Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo nuostatomis⁸;
- nuo 2024-01-01 – Aukštesniųjų vadovų kompetencijų ugdymo ir valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo nuostatomis⁹.

Minėtų teisės aktų analizės metu identifikuota, kad poreikio formavimo ir nustatymo procese dalyvauja savivaldybės administracijos direktorius (arba jo įgaliotas asmuo), valstybės tarnautojo (darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį) tiesioginis vadovas ir pats valstybės tarnautojas (darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį). Pažymėtina, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 27 punktu ir 67 straipsnio 9 dalies 2 punktu, savivaldybės merui ir savivaldybės kontrolieriui taip pat suteikti įgaliojimai organizuoti kvalifikacijos tobulinimą.

Vertiname, kad aptartas reglamentavimas yra dispozityvaus pobūdžio ir tik bendrais bruožais apibrėžia kvalifikacijos tobulinimo organizavimo ir vykdymo procese dalyvaujančių subjektų teises ir pareigas, todėl savivaldybėms suteikta plati diskrecija formuoti individualią kvalifikacijos tobulinimo praktiką, kuri savo ruožtu daro tiesioginę įtaką viešiesiems pirkimams švietimo ir mokymo paslaugų srityje.

Pažymėtina, kad savivaldybės nėra patvirtinusios savarankiškų kvalifikacijos tobulinimo tvarkų, tačiau neabejotina, kad toks reglamentavimas prisidėtų prie didesnio aiškumo. Tai padėtų užtikrinti sklandesnį procesą, nes įstatymo normos nenumato, kaip meras, administracijos direktorius ir savivaldybės kontrolierius turėtų koordinuoti veiksmus organizuojant kvalifikacijos tobulinimą,

---

⁷ 2018 m. lapkričio 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo 1295 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ redakcija) ir 2023 m. gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 998 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“.

⁸ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/2b0335a4036d11e9a017f05dde6559c6?jfwid=-el08t7xmv>

⁹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/97a16761a09611ee8172b53a675305ab?jfwid=-el08t7xmv>

kada ir kaip jie turėtų informuoti apie kvalifikacijos tobulinimo ar mokymo poreikį, kad būtų užtikrintas tinkamas ne tik kvalifikacijos tobulinimo, bet ir viešųjų pirkimų planavimas ir vykdymas. Neaišku, kada savivaldybės kolegija turėtų numatyti mero ir savivaldybės tarybos narių kvalifikacijos tobulinimo prioritetus, siekiant tinkamai ir laiku suplanuoti ir šių politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimą. Vidinis reglamentavimas taip pat galėtų įtvirtinti metinio valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo plano formą, leisiančią aiškiai numatyti, kokios švietimo ir mokymo paslaugos perkamos viešųjų pirkimų metu, o kokios tiekiamos centralizuotai arba nereikalauja lėšų (žinoma, jei tokia informacija disponuojama iki plano sudarymo). Manytina, kad plane turėtų būti aiškiai apibrėžti terminai, numatantys, kada kvalifikacijos tobulinimo renginiai galėtų įvykti. Galiausiai, turėtų būti numatyta ir kam skirti mokymai (pvz. tarybos nariams, struktūrinių padalinių valstybės tarnautojams ar darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis ir t. t.). Tinkamai parengtas kvalifikacijos tobulinimo planas galėtų būti viena iš priemonių, naudojamų užfiksuoti bendrą suplanuotą poreikį pirkti švietimo ir mokymo paslaugas. Vykdamat viešuosius pirkimus, šiuo planu galėtų būti naudojamosi norint patikrinti, ar pirkimo iniciatoriaus nurodytas poreikis yra pagrįstas.

Pastebėjome, kad ne visos savivaldybės vykdo imperatyvią Aukštesniųjų vadovų¹⁰ kompetencijų ugdymo ir valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo nuostatą, numatančią savivaldybės administracijos direktoriui arba jo įgaliotam asmeniui pareigą ne vėliau kaip iki einamųjų metų balandžio 30 d. tvirtinti metinį valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo planą. Pavyzdžiui, šios nuostatos įvykdymo 2024 m. neužtikrino Kupiškio rajono SA.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 18 straipsnio 4 dalies 3 punktu, savivaldybės kolegija „paprastai numato mero ir savivaldybės tarybos narių kvalifikacijos tobulinimo prioritetus (kiekvienais metais)“. Vertindami šios teisės normos įgyvendinamumą praktikoje¹¹, nustatėme, kad Elektrėnų, Kazlų Rūdos, Ukmergės ir Kupiškio rajonų savivaldybės kolegijos 2022, 2023 ir 2024 metais tokių prioritetų nenumatė.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 27 punktu, savivaldybės merui pavesta organizuoti savivaldybės tarybos narių, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos tobulinimą. Tačiau galiojantis teisinis reguliavimas nepateikia detalesnių šios pareigos įgyvendinimo mechanizmų – nenumatyta, kaip turi būti nustatomas mokymų poreikis, kokia apimtimi ir periodiškumu turi būti organizuojami

---

¹⁰ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 3 straipsnio 1 dalis numato, kad aukštesnysis vadovas yra įstaigos vadovas (išskyrus įstaigos vadovą, priimančią į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu) ar Seimo, Respublikos Prezidento ar Vyriausybės paskirtas valstybės institucijos ar įstaigos vadovas – valstybės pareigūnas.

¹¹ Druskininkų savivaldybėje 2022 m. savivaldybės kolegijos nebuvo, pirmoji Savivaldybės kolegija sudaryta 2023 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. T1-41 „Dėl Druskininkų savivaldybės kolegijos sudarymo“. Prioritetai patvirtinti 2024, 2025 metams.

kvalifikacijos tobulinimo veiksmai, kaip užtikrinamas mokymų kokybės vertinimas bei rezultatų stebėseną. Dėl šio reglamentavimo neapibrėžtumo merų veikloje lieka plati diskrecija, o tai gali kelti riziką dėl skaidrumo, nuoseklumo ir veiklos atskaitomybės užtikrinimo. Analizuojamos savivaldybės (Elektrėnų, Ukmergės ir Kupiškio rajonų¹²) nurodo, kad praktikoje kvalifikacijos tobulinimą organizuoja atsižvelgiant į mero ir tarybos narių išsakytą poreikį, tačiau šio poreikio nustatymo tvarka nėra reglamentuota, todėl nėra nustatyta, kaip šis poreikis turėtų būti fiksuojamas, vertinamas, kokie kriterijai taikomi jo pagrįstumui įvertinti ar kaip sprendimai dokumentuojami ir įforminami. Dėl šio reglamentavimo neapibrėžtumo sprendimų priėmimas gali vykti neformaliai, be objektyvių pagrindų, o tai sudaro prielaidas skaidrumo stokai, galimam protegavimui ir neefektyviam viešųjų lėšų panaudojimui. Pažymėtina, kad Kazlų Rūdos savivaldybė iš vis eliminuoja mero vaidmenį kvalifikacijos tobulinimo organizavimo procese, t. y. nurodo¹³: „<...> *meras nėra nei tarybos narių nei administracijos darbuotojų darbdavys. Vadovaujantis darbo kodeksu ir valstybės bei savivaldybių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka, tokius mokymus ar kvalifikacijos kėlimą organizuoja darbdavys, šiuo atveju Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos direktorius.*“ Druskininkų savivaldybėje¹⁴ mero funkcijos kvalifikacijos tobulinimo srityje faktiškai apsiriboja tik prioritetinių kvalifikacijos tobulinimo temų tvirtinimu valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis. Toks formalus požiūris¹⁵ į įstatyme numatytą mero pareigą organizuoti kvalifikacijos tobulinimą rodo nepakankamą jos įgyvendinimą praktikoje ir gali lemti sisteminio požiūrio bei aiškių organizavimo mechanizmų trūkumą.

Švietimo ir mokymų paslaugų viešieji pirkimai savivaldybėse turėtų būti siejami ne tik su viešųjų pirkimų, bet ir su pačių mokymų planavimu. Atkreipėme dėmesį, kad, pvz. Druskininkų savivaldybės administracija (toliau – SA) iki 2024 m. numatomų vykdyti viešųjų pirkimo plano tvirtinimo dienos (t. y. 2024 m. kovo 14 d.) įvyko 8 švietimo ir mokymo paslaugų viešieji pirkimai. Manytina, kad savalaikis mokymų planavimas palengvintų, optimizuotų ir struktūruotų mokymo paslaugų viešųjų pirkimų procesus savivaldybėse. Mokymų planavimas galėtų vykti pirmiau, nei viešųjų pirkimų planavimas. Toks planavimas ne tik įtvirtina poreikio pirkti švietimo ir mokymo paslaugas pagrįstumą, bet ir skaidrina, optimizuoja viešųjų pirkimų vykdymą, išigyjant tokias paslaugas.

Taip pat pastebėjome, kad ne visais atvejais perkami mokymai, kurie atitinka Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų sąrašą¹⁶, pvz. Ukmergės rajono SA darbuotojams buvo

---

¹² 2025-03-14 el. laiškas

¹³ 2025-03-07 el. laiškas

¹⁴ 2025-03-07 el. laiškas

¹⁵ Aukštesniųjų vadovų kompetencijų ugdymo ir valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo nuostatos jau numato valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus.

¹⁶ <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=bb3dc470a09611eea5a28c81c82193a8>

nupirka edukacinė programa „Pažintis su karaimų tradicijomis, kultūra, kulinariniu paveldu“¹⁷. Viešojo pirkimo vertė 1720 EUR su PVM, edukacinės programos tiekėjas – kavinė „(duomenys nuasmeninti)“.

Kai kuriais atvejais Ukmergės rajono SA pirkimų paraiškoje teikiama ribotos apimties informacija apie pirkimo poreikį (pvz. 2024-01-09 paraiškoje užduotyje PU-28/2024 rašoma: „seniūnaičių mokymai Mokymų programa seniūnaičių mokymams 2024 m. vasario 9 d.“, vėliau nurodoma, kad mokymai skirti ir tarybos nariams), todėl neįmanoma nustatyti ar mokymai atitinka prioritetus, kokiai kategorijai valstybės tarnautojų ar kokiems darbuotojams jie skirti, nors kitose paraiškose rašomi darbuotojų vardai ir pavardės (pvz. paraiškoje užduotyje 2024-01-25 Nr. PU-18/2024, 2024-01-25 Nr. PU-20).

Analizės metu nagrinėtuose Druskininkų, Elektrėnų, Kazlų Rūdos, Ukmergės ir Kupiškio rajonų SA pirkimo inicijavimo dokumentuose nenurodoma, kokiu pagrindu formuojamas mokymų poreikis, t. y. paraiškose nėra nuorodų į dokumentus, kuriuose šis poreikis būtų užfiksuotas, taip pat trūksta specialių grafų, kuriose būtų galima nurodyti poreikį pagrindžiančią informaciją (pvz., strateginius planus, mokymų prioritetų sąrašus, vadovo motyvuotą siūlymą ar kitus vidinius dokumentus). Tokio dokumentavimo stoka apsunkina priimtų sprendimų atsekamumą, mažina skaidrumą ir sudaro prielaidas formaliam ar net subjektyviam mokymų poreikio formavimui, kuris gali būti pasitelkiamas siekiant pagrįsti iš anksto pasirinktų tiekėjų paslaugų įsigijimą.

Išvada. Galiojančių teisės aktų nuostatos tik bendrais bruožais apibrėžia kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarką, o analizuojamų savivaldybių administracijos nėra patvirtinusios išsamių kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarkų, kas gali kelti korupcijos riziką, nes nėra aiškių kriterijų kaip nustatomas poreikis pirkti švietimo ir mokymo paslaugas, kokie sprendimų priėmimo mechanizmai taikomi ir kaip užtikrinamas savalaikis viešųjų pirkimų planavimas, vykdymas. Nustatyta, kad savivaldybėse teisės aktų, susijusių su švietimo ir mokymo paslaugų poreikio nustatymu, nuostatos įgyvendinamos nevienodai.

Pasiūlymai Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų SA:

1. Įtvirtinti aiškią kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarką, kurios nuostatos taip pat reglamentuotų metinio kvalifikacijos tobulinimo plano sudarymo ir įgyvendinimo tvarką.
2. Metiniuose kvalifikacijos tobulinimo planuose išskirti švietimo ir mokymo paslaugas, planuojamas įsigyti vykdant viešąjį pirkimą.
3. Vidinėse kvalifikacijos tobulinimo tvarkose numatyti konkrečius terminus pirkimo paraiškoms pateikti, kai nustatomas papildomas, t. y. į metinį kvalifikacijos planą neįtrauktas, poreikis pirkti švietimo ir mokymo paslaugas (pavyzdžiui, ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų

---

¹⁷ 2022-09-27 Nr. SUT-856/22.

iki atitinkamo kalendorinio metų ketvirčio pradžios pateikti papildomus mokymų poreikius, t. y. užpildyti pirkimo iniciatoriaus paraišką-užduotį).

4. Užtikrinti, kad poreikis pirkti švietimo ir mokymo paslaugas būtų motyvuojamas ir pagrindžiamas raštu (t. y. teikiamas, esant tiesioginio vadovo motyvuotam siūlymui, kurį patvirtina administracijos direktorius, arba mokymų pirkimas numatytas kvalifikacijos tobulinimo plane ar pan.).

3.2. Savivaldybių švietimo ir mokymo paslaugų įsigijimo praktika, kai kreipiamasi tik į vieną tiekėją neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu ar raštu), be tinkamų jos vykdymo leistinumų sąlygų ir pagrindimo gali didinti neteisėtų susitarimų ir subjektyvių sprendimų riziką (kita antikorporacinė pastaba)

Nuo 2023-01-01¹⁸ Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo¹⁹ nuostatos numato galimybę pirkimo procedūras vykdyti neskelbiamos apklausos būdu, jei numatoma pirkimo sutarties vertė neviršija 15 000 EUR (be PVM). Akcentuotina, kad aprašo nuostatos taip pat reglamentuoja, jog minėtas pirkimo būdas gali būti pasirenkamas ir tada, kai numatoma pirkimo sutarties vertė viršija 15 000 EUR (be PVM). Vienas iš tokių specialiųjų atvejų, kai įsigyjamos perkančiosios organizacijos valstybės tarnautojų ir (arba) pagal darbo sutartį dirbančių darbuotojų mokymo ir konferencijų paslaugos. Minėtu atveju, perkant neskelbiamos apklausos būdu, paslaugų pirkimo numatoma vertė gali viršyti 15 000 EUR (be PVM), tačiau negali viršyti 70 000 EUR (be PVM). Reglamentavimas numato, kad tokio pirkimo dokumentai gali būti nerengiami, o jeigu nusprendžiama juos rengti, jų reikalavimai nustatomi perkančiosios organizacijos nuožiūra (žr. Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 24.3.1 papunktį).

Vidiniame reglamentavime nesant nustatytų viešojo pirkimo vykdymo neskelbiamos apklausos būdu leistinumų sąlygų (tiek žodžiu, tiek raštu), teoriškai savivaldybės administracija gali vykdyti švietimo ir mokymo paslaugų viešąjį pirkimą su numatoma verte iki 70 000 EUR (be PVM) neskelbiamos apklausos būdu, žodžiu ar raštu kreipiantis į vieną tiekėją, nerengiant šiam pirkimui dokumentų ir galiausiai sudarant sutartį su tiekėju žodžiu, jei pirkimo sutarties vertė neviršija 15 000 EUR (be PVM). Šios rizikos sukuria galimybes savivaldybių administracijoms vykdyti mažiau skaidrius ir ribojančius konkurenciją viešuosius pirkimus.

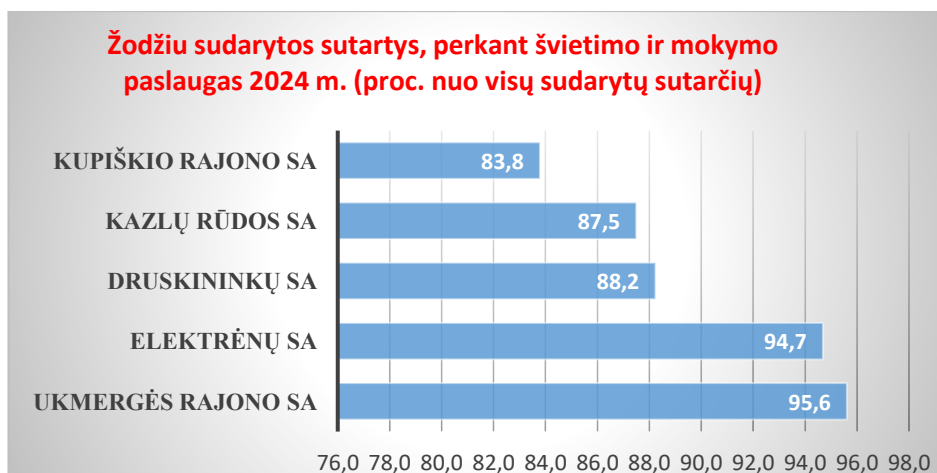
Pažymėtina, kad, atsižvelgiant į Druskininkų, Elektrėnų, Kazlų Rūdos, Ukmergės ir Kupiškio rajonų SA pateiktus dokumentus ir CVP IS esančią informaciją, praktikoje švietimo ir mokymo paslaugas minėtos savivaldybės dažniausiai perka neskelbiamos apklausos būdu, sudarant

---

¹⁸ Iki 2022-12-31 – 10 000 EUR (be PVM) (žr. Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo, patvirtinto Viešųjų pirkimų tarnybos 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ 21.2.1 papunktį).

¹⁹ Aprašas patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Viešųjų pirkimų tarnybos 2022 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1S-238 redakcija)

žodines sutartis. Žemiau teikiame diagramą, kurioje atsispindi 2024 m. žodžiu sudarytų sutarčių kiekis (procentais), perkant švietimo ir mokymo paslaugas neskelbiamos apklausos būdu²⁰, nuo bendro 2024 m. sudarytų švietimo ir mokymo paslaugų pirkimo sutarčių skaičiaus:

Taip pat teikiame žodžiu sudarytų sutarčių²², kurias analizuojamos savivaldybės sudarė 2024 m. perkant švietimo ir mokymo paslaugas (BVPŽ kodais nuo 80000000 iki 80660000), minimalias ir maksimalias vertes:

Savivaldybės administracija	Mažiausia žodinės sutarties vertė (su PVM)	Didžiausia žodinės sutarties vertė (su PVM)	Bendra žodinių sutarčių vertė (su PVM)
Druskininkų SA	50 EUR	3590 EUR	19991,12 EUR
Ukmergės rajono SA	10 EUR	3000 EUR	37841,99 EUR
Kupiškio rajono SA	25 EUR	10500 ²¹ EUR	26090,39 EUR
Kazlų Rūdos SA	50 EUR	3000 EUR	7970,45 EUR
Elektrėnų SA	28 EUR	1600 EUR	20859,78 EUR

Kaip matyti iš aukščiau pateiktos apibendrintos informacijos, įsigyjant švietimo ir mokymo paslaugas, dažniausiai viešųjų pirkimų procedūros vykdomos neskelbiamos apklausos būdu.

²⁰ BVPŽ kodais nuo 80000000-4 iki 80660000-8

²¹

https://eviesiejipirkimai.lt/index.php?option=com_vptpublic&task=sutartys&Itemid=109&filter_show=1&filter_limit=10&vpt_unite=&filter_tender=&filter_number=&filter_proctype=&filter_dok_id=1674207540&filter_authority=&filter_jarcode=188774975&filter_purchaseCode=&filter_cpv=&filter_valuefrom=10500&filter_valueto=10500&filter_contractdate_from=&filter_contractdate_to=&filter_expirationdate_from=&filter_expirationdate_to=&filter_supplier=&filter_supplier_jarcode=&filter_agreement_type=

²² Vadovaujantis LR VPĮ 86 straipsnio 7 dalimi, pirkimo sutartis žodžiu gali būti sudaroma tik tada, kai supaprastinto pirkimo sutarties vertė neviršija 15 000 EUR (penkiolikos tūkstančių eurų) (be PVM).

Daugumoje nagrinėtų atvejų nebuvo rengiami pirkimo dokumentai (kaip jie apibrėžiami LR VPĮ²³). Pasitaikė atvejų, kai pirkimo objektas paraiškose nurodomas itin aptakiai²⁴, nors sudarytų sutarčių vertė reikšmingai skiriasi, o vidiniame analizuojamų savivaldybių reglamentavime nėra teisės normų įpareigojančių ruošti šiems pirkimams dokumentus. Akcentuotina, kad, nors tokios procedūros galimos, jų taikymas riboja skaidrumą, sumažina pirkimų pagrįstumo ir atsekamumo galimybes bei sudaro prielaidas neskaidrių sprendimų priėmimo, neteisėtų susitarimų rizikai.

Žemiau esančioje lentelėje teikiame švietimo ir mokymo paslaugų viešųjų pirkimų pavyzdžius, kurie parodo savivaldybių kreipimosi į vieną tiekėją atvejus:

Sutarties unikalus ID, pavadinimas, BVPŽ kodas kuriuo perkama	Pirkimo būdas	Įtrauktų tiekėjų skaičius, sutarties sudarymo data	Poreikio paraiškoje nurodyta vertė su PVM	Tiekėjo pasiūlyme nurodyta vertė su PVM
Druskininkų SA				
2005253204, Netradicinių žaliavų panaudojimo ir gamybos paslaugos 85300000-2 (socialinio darbo ir kitos susijusios paslaugos)	Neskelbiama apklausa (CVP IS priemonėmis)	1 tiekėjas, rašytinės sutarties Nr. 26-137 sudarymo data – 2022-03-01	9600 EUR	9600 EUR
2005600607, Akvarelės užsiėmimų paslaugos 80400000-8 (suaugusiųjų ir kito mokymo paslaugos)	Neskelbiama apklausa (CVP IS priemonėmis)	1 tiekėjas, rašytinės sutarties Nr. 26-542 sudarymo data – 2022-08-04	9600 EUR	9600 EUR
Kazlų Rūdos SA				
2007284652, Lektoriaus paslaugos, 80522000-9 (Mokomieji seminarai)	Neskelbiama apklausa	1 tiekėjas, žodinės sutarties sudarymo data – 2024-10-15	1800 EUR	1800 EUR
2007440494, Lektoriaus paslaugos pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programą "Saugi mokykla", 80590000-6 (Mokymo paslaugos)	Neskelbiama apklausa	1 tiekėjas, žodinės sutarties sudarymo data – 2024-12-17	3000 EUR	3000 EUR
Elektrėnų SA				

²³ LR VPĮ 2 straipsnio 39 punktą: „**Viešojo pirkimo dokumentai** (toliau – pirkimo dokumentai) – perkančiosios organizacijos pateikiami arba nurodomi dokumentai, kuriuose aprašomi ar nustatomi pirkimo ar jo procedūros elementai: skelbimas apie pirkimą, išankstinis informacinis skelbimas, naudojamas kaip kvietimo dalyvauti pirkime priemonė, techninė specifikacija, aprašomasis dokumentas, viešojo pirkimo–pardavimo sutarties projektas, viešojo pirkimo kandidatų ir dalyvių dokumentų teikimo tvarka, informacija apie pirkime taikomus reikalavimus ir (arba) kiti dokumentai, jų paaiškinimai (patikslinimai)“.

²⁴ pvz. Ukmergės rajono SA 2024-05-29 paraiškoje užduotyje Nr. PU-503/2024 nurodoma: „Pirkimas pagal poreikį“, Kupiškio rajono SA 2024-01-18 d. Pirkimo inicijavimo paraiškoje Nr. 2024-VPP-KRSA-26 – „Mokymo ir kvalifikacijos kėlimo paslaugos pagal poreikį visiems Kupiškio rajono savivaldybės darbuotojams“, Druskininkų SA 2024-01-04 Poreikio paraiškoje Nr. 5000 – „Darbuotojų mokymo paslaugos“, Kazlų Rūdos SA 2024-05-17 Pirkimo inicijavimo paraiškoje Nr. 1702-6 – „Mokymo paslaugos“, Elektrėnų SA 2024-03-14 Pirkimo inicijavimo paraiškoje Nr. 2024-PAR-SAV-ESA-79 – „Mokymai, seminarai gyvai“.

2006760994, Konsultacijos, 80522000-9 (Mokomieji seminarai)	Neskelbiama apklausa žodžiu	1 tiekėjas, rašytinės sutarties Nr. 03S-8 sudarymo data – 2024-01-11	2117,5 EUR	2117,5 EUR
1673863219, Intervizijos metodo taikymo mokymai, 80522000-9 (Mokomieji seminarai)	Neskelbiama apklausa žodžiu	1 tiekėjas, žodinės sutarties sudarymo data – 2024-02-19	1100 EUR	1100 EUR
Ukmergės rajono SA				
2005700546, Mokymų programų paslaugų pirkimas (tarybos narių, vadovų, padalinių vadovų, seniūnaičių mokymai), 80400000-8 (Suaugusiųjų ir kito mokymo paslaugos)	Neskelbiama apklausa žodžiu	1 tiekėjas, žodinės sutarties sudarymo data – 2022-09-27	1720 EUR	1720 EUR
2005457155, Vadovų, padalinių vadovų, seniūnaičių mokymai, 80400000-8 (Suaugusiųjų ir kito mokymo paslaugos)	Neskelbiama apklausa, žodžiu	1 tiekėjas, žodinės sutarties sudarymo data – 2022-06-02	1800 EUR	1800 EUR
Kupiškio rajono SA				
1674511918, Mokymo ir kvalifikacijos kėlimo paslaugos, 80590000-6 (Mokymo paslaugos)	Neskelbiama apklausa, žodžiu	1 tiekėjas, žodinės sutarties sudarymo data – 2024-10-17	3300	3300
1674511899, Seniūnaičių kompetencijų ugdymas jiems priskirtų funkcijų vykdymo srityse, 80522000-9 (Mokomieji seminarai)	Neskelbiama apklausa, žodžiu	1 tiekėjas, žodinės sutarties sudarymo data – 2024-10-08	1600	1600

Lentelėje nurodytuose viešuosiuose pirkimuose pastebėta, kad nesant viešai paskelbtos maksimalios numatytos sutarties vertės, tiekėjas pasiūlo identišką maksimalią numatytą pasiūlymo kainą, kas gali rodyti galimus išankstinius susitarimus.

Kazlų Rūdos SA viešieji pirkimai nurodyti lentelėje įvykdyti ne tik kreipiantis be motyvo tik į vieną tiekėją, bet ir, vadovaujantis savivaldybės atstovo teiktais duomenimis²⁵, nevykdant rinkos tyrimo.

Ukmergės rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo²⁶ 41 punktą numato, jog: „<...> Jeigu paraiška rengiama dėl pirkimo, apie kurį nebus paskelbta, nustatomi siūlomų kviesti tiekėjų sąrašai ir ketinamų pirkti prekių, paslaugų ar darbų

²⁵ 2025-02-12 Kazlų Rūdos SA atstovo el. laiškas

²⁶ Aprašas patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. 13-25 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

techniniai, estetiški, funkciniai bei kokybės reikalavimai ir tiekėjo kvalifikacijai bei kompetencijai keliami reikalavimai. Pirkimuose, kurių vertė didesnė kaip 3000 EUR be PVM, apklausiamas pasirinktas tiekėjų skaičius, bet ne mažiau kaip 3, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių aplinkybių to padaryti neįmanoma (nėra tiekėjų, ypač skubus pirkimas ir pan.).“ Analizės metu prašėme Ukmergės rajono SA atstovo paaiškinti, kaip praktikoje buvo įgyvendinamas minėtas punktas. Savivaldybės atstovas²⁷ nurodė: „<...> Visi pirkimo dokumentai yra pildomi VIPIS sistemoje. <...>, Administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai mokymus pasirenka individualiai pagal savo veiklos sritį, todėl rinkos tyrimai nėra atliekami.“ Pastebėjome, kad 2024 m. vykdytų švietimo ir mokymo paslaugų viešuosiuose pirkimuose tiekėjų konkurencijos minėtas tvarkos aprašo punktas nepaskatintų, kadangi įprastai švietimo ir mokymo paslaugų numatoma sutarties vertė neviršija 3000 EUR be PVM. Pažymėtina, kad pirkimams, pradėtiems vykdyti nuo 2024 m. spalio 1 d., taikomas Ukmergės rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės administracijos 2024 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. 13-1063 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“. Minėto tvarkos aprašo 23.1 papunktyje numatyta, kad pirkimų iniciatoriui neprivaloma atlikti rinkos tyrimo, jei pirkimo vertė neviršija 15 000 Eur be PVM, taip pat ypatingos skubos pirkimams ar kitais teisės aktuose nustatytais atvejais. Tokiu būdu dar didesnė dalis pirkimų, ypač švietimo ir mokymo paslaugų srityje, gali būti vykdoma be privalomo tiekėjų pasiūlymų palyginimo ir objektyviai dokumentuoto rinkos vertinimo, o tai mažina tiekėjų konkurencijos užtikrinimą, silpnina sprendimų atsekamumą ir sudaro sąlygas subjektyviam tiekėjų pasirinkimui bei viešųjų lėšų naudojimo neefektyvumui.

Pastebėta, kad Elektrėnų SA Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos aprašo²⁸ 26 punkto aktuali redakcija²⁹ numato, jog „Pirkimų organizatorius, atlikdamas mažos vertės pirkimą neskelbiamos apklausos būdu, kai numatoma pirkimo sutarties vertė neviršija 15 000 EUR (be PVM), gali apklausti vieną tiekėją.“ Ši teisės norma, nors ir nėra imperatyvi, tačiau gali formuoti gausią „vieno tiekėjo“ viešųjų pirkimų praktiką. Išanalizavę 2024 m. mažos vertės švietimo ir mokymo paslaugų viešuosius pirkimus, nustatėme, jog šie pirkimai įvyko būtent kreipiantis tik į vieną tiekėją.

---

²⁷ 2025-03-03 el. laiškas.

²⁸ Tvarkos aprašas patvirtintas Elektrėnų savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. 03V-E-744 „Dėl Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²⁹ Elektrėnų savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. spalio 16 d. įsakymas Nr. 03V-E-372 „Dėl Elektrėnų savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. lapkričio 16 d. įsakymo Nr. 03V-E-744 „Dėl Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“

Kupiškio rajono SA Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų ir vidaus kontrolės vykdymo taisyklių³⁰ 23 punktą numato, kad „Pirkimų organizatorius, atlikdamas mažos vertės pirkimą neskelbiamos apklausos būdu, turi apklausti 2 potencialius tiekėjus, išskyrus Taisyklių 24 punkte nustatytus atvejus.“. Minėtų taisyklių 24 punktą numato, kad „Mažiau nei 2 tiekėjai gali būti apklausiami atvejais, kurie nurodyti Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 21.2 papunktyje ir kurių pirkimo sutarties vertė ne didesnė kaip 5000,00 Eur be PVM.“. Visų pirma paminėtina, kad Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo nuostatos kito, todėl Kupiškio SA aptariamoms taisyklėms jau nebeatitinka galiojančio reglamentavimo numeracijos. Nepaisant to, vertiname, kad vidinis reglamentavimas numatė, kad mažos vertės viešąjį pirkimą, neatsižvelgiant į apklausos būdo pasirinkimą, kreipiantis į vieną tiekėją, galima atlikti visais atvejais, kai sutarties vertė neviršija 5 000 EUR. Pažymėtina, kad 2024 m. iš 27 sudarytų sutarčių, įsigyjant švietimo ir mokymo paslaugas, 23 sutartys (t. y. 85 proc. nuo visų sudaromų sutarčių) neviršijo minėtos sumos. Tokiu būdu susiformavo praktika, kai didžioji dauguma švietimo ir mokymo paslaugų viešųjų pirkimų Kupiškio rajono SA buvo vykdoma apklausiant tik vieną tiekėją. Toks pirkimų organizavimo modelis riboja konkurencijos principo įgyvendinimą ir neužtikrina optimaliausių sąlygų prekių, paslaugų ar darbų įsigijimui, nes tiekėjų varžymasis tarpusavyje faktiškai nėra skatinamas.

Atkreiptinas dėmesys, kad LR VPĮ 17 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta pirkimų vykdytojų pareiga siekti pirkimų tikslų – racionaliai naudoti lėšas ir sudaryti sąlygas konkurencijai. Sisteminei šios normos ir vidaus teisės aktų analizė leidžia teigti, kad, nepaisant teisės aktų leidžiamo supaprastinimo mažos vertės pirkimuose, pirkimų vykdytojas vis tiek turi užtikrinti konkurencijos galimybę kiekvienu atveju, išskyrus objektyviai pagrįstas išimtis.

Atsižvelgiant į tai, kad analizuojamose savivaldybėse dauguma sutarčių švietimo ir mokymo paslaugoms įsigyti buvo sudaryta apklausiant tik vieną tiekėją, kyla pagrįstų abejonių dėl savivaldybėse įtvirtinto vidinio reguliavimo tinkamumo ir praktinio įgyvendinimo, užtikrinant konkurenciją ir racionalų viešųjų lėšų panaudojimą.

Viešųjų pirkimų tarnyba, atsižvelgdama į 2023 m. gegužės 29 d. Valstybinio audito ataskaitoje „Viešųjų pirkimų vidaus kontrolės sistemos atitiktis jai keliamiems reikalavimams“ nustatytus Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės trūkumus, taip pat perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų valdysenos tikrinimų metu nustatytą gerąją pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės praktiką, parengė Viešųjų pirkimų ir pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės rekomendacijas³¹ (toliau – Rekomendacijos). Rekomendacijose apžvelgiami svarbiausi

---

³⁰ Taisyklės patvirtintos Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. ADV-921 „Dėl Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (2023 m. kovo 1 d. įsakymo Nr. ADV-144 redakcija)

³¹ <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos-3/parengtos-viesuju-pirkimu-ir-pirkimu-organizavimo-ir-vidaus-kotroles-rekomendacijos/>

aspektai, į kuriuos reikėtų atkreipti dėmesį rengiant viešųjų pirkimų bei jų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašą, o taip pat pateikiamas pavyzdinis dokumentas. Vertiname, kad Rekomendacijos gali pasiūlyti reglamentavimo alternatyvas, nukreiptas į skaidresnius ir konkurencingesnius pirkimus, patobulinti jau esančią analizuojamų savivaldybių administracijų vykdomų viešųjų pirkimų ar pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistemą.

Išvada. Švietimo ir mokymo paslaugos savivaldybėse gali būti perkamos neskelbiamos apklausos būdu, kreipiantis į vieną tiekėją, nerengiant viešojo pirkimo dokumentų ir sudarant žodines sutartis. Tokia praktika, nors leidžiama teisės aktu, tačiau gali riboti viešumo, atskaitomybės ir kontrolės galimybes. Žodinių sutarčių atveju taip pat ribojama galimybė aiškiai identifikuoti paslaugų apimtį, vertę ir įsipareigojimus. Neskelbiamos apklausos, ypač kai pasirenkamas vienas tiekėjas, neatliekami rinkos tyrimai, gali būti naudojamos kaip priemonė iš anksto susitarti dėl laimėtojo, apeiti sąžiningą konkurenciją ir paslėpti galimus interesų konfliktus. Tai gali kelti subjektyvių sprendimų rizikas.

Pasiūlymai Elektrėnu, Druskininku, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų SA:

1. Siekiant skatinti konkurenciją ir užtikrinti racionalų lėšų panaudojimą, savivaldybės viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklėse numatyti mažos vertės pirkimo vykdymo neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu ar raštu) sąlygas, numatant minimalų tiekėjų skaičių, į kuriuos turi būti kreipiamasi, kai tai leidžia paslaugos pobūdis ir rinka.

2. Tais atvejais, kai švietimo ir mokymo paslaugos įsigyjamoms neskelbiamos apklausos būdu ir nėra rengiami pirkimo dokumentai, užtikrinti, kad pirkimo inicijavimo paraiškose aiškiai būtų apibrėžtas pirkimo objektas ir jo pagrindiniai parametrai.

3. Pirkimo inicijavimo paraiškoje, pirkimo pagrindimo skiltyje arba kituose vidiniuose dokumentuose nurodyti faktines, nuo organizacijos nepriklausančias aplinkybes, kurios turi tiesioginį priežastinį ryšį su skubių pirkimų vykdymo būtinybe, neskelbiamos apklausos būdo pasirinkimu ir (ar) vieno tiekėjo kvietimu dalyvauti pirkime.

3.3. Neatliekami ar nedokumentuojami rinkos tyrimai (kritinė antikorupcinė pastaba)

Rengiantis pirkimui, itin didelę reikšmę turi rinkos tyrimo atlikimas, kurio metu, atsižvelgiant į perkančiosios organizacijos poreikius, nustatomi pirkimo objektui keliami reikalavimai, potencialūs tiekėjai, galintys šį poreikį patenkinti, įvertinama tiekėjų konkurencija atitinkamoje rinkoje. Nuo to kaip objektyviai ir kokybiškai atliekamas rinkos tyrimas perkančioje organizacijoje tiesiogiai priklauso ir galutiniai pirkimo rezultatai. Ši procedūra yra itin svarbi ne tik konkurencijos užtikrinimui, bet ir tam, kad perkančioji organizacija galėtų geriau suprasti tiek rinkos

situaciją, tiek savo pačios poreikius, įsivertinti perkamo objekto preliminarią vertę ir galimus tiekimo modelius. Rinkos tyrimas leidžia pagrįstai pasirinkti tinkamiausią pirkimo būdą, racionaliai planuoti biudžetą, priimti optimalius sprendimus bei išvengti nepagrįstų ar perteklinių išlaidų. Tuo pačiu, rinkos tyrimo procedūra stiprina viešųjų finansų valdymo skaidrumą, efektyvumą ir atskaitomybę. Tokia praktika atitinka ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) rekomendacijas³², kurios rinkos tyrimą įvardija kaip vieną iš kertinių elementų skaidriam, ekonomiškai pagrįstam ir rezultatais grįstam viešųjų pirkimų procesui užtikrinti. Be kita ko, EBPO rekomenduoja, kad pirkimų specialistai turėtų turėti įgūdžių rinkti ir analizuoti rinkos informaciją, kad būtų galima parengti kokybiškas pirkimo specifikacijas. Nors LR VPĮ aiškiai neįtvirtina perkančiųjų organizacijų pareigos rengiantis pirkimui atlikti rinkos tyrimą, tačiau rinkos tyrimo atlikimo būtinybė kildinama iš LR VPĮ 17 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtintos pareigos lėšas naudoti racionaliai. Viešųjų pirkimų tarnyba nurodo, kad „perkančiosios organizacijos turėtų atlikti rinkos tyrimą prieš pradėdamos vykdyti bet kokį pirkimą apskritai“³³, t. y. net ir tuo atveju, kai vykdomas mažos vertės pirkimas neskelbiamos apklausos (žodžiu ar raštu) būdu³⁴.

Rinkos tyrimo atlikimo poreikis taip pat kyla iš LR VPĮ 17 straipsnyje nurodyto nediskriminavimo ir lygiateisiškumo principo. Rinkos tyrimas padeda įvertinti, ar rinka gali patenkinti poreikį, ir atskleidžia realias konkurencines sąlygas. Atkreiptinas dėmesys, kad LR VPĮ nustatyta, kad „perkančiosios organizacijos vykdant bet kuriuos pirkimus privalo užtikrinti pirkimų principų laikymąsi“, todėl analizuojamos savivaldybės pirkimo procedūrų vidaus teisiniame reguliavime turėtų nustatyti visas reikalingas procedūras pirkimų procese, taip pat ir rinkos tyrimo atlikimo tvarką bei svarbiausių šio tyrimo rezultatų dokumentavimo ir saugojimo reikalavimus.

Atlikę analizuojamų savivaldybių teisinio reguliavimo vertinimą, nustatėme, kad rinkos tyrimo atlikimo ir rezultatų dokumentavimo ir saugojimo teisinis reguliavimas galimai nėra pakankamas, siekiant tinkamai pasiruošti viešajam pirkimui ir užtikrinti sąžiningos konkurencijos, lygiateisiškumo (nediskriminavimo) ir racionalaus lėšų panaudojimo principų laikymąsi.

Analizuodami Druskininkų SA Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo³⁵ nuostatas, teigiamai vertiname, kad Druskininkų SA patvirtino rinkos tyrimo atlikimo tvarką, įtvirtino rinkos tyrimo pažymos formos pavyzdį. Minėtoje rinkos tyrimo atlikimo tvarkoje numatyta, kad rinkos tyrimo pažymą ir pirkimo iniciatoriaus rinkos tyrimo metu sudarytus ir (ar) gautus dokumentus privaloma įkelti į elektroninę dokumentų valdymo sistemą kartu su kitais pirkimui

³² https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/03/improving-lithuania-s-public-procurement-system_e7c649fb/ade66f4c-en.pdf

³³ <https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/360016426779-27-straipsnis-Pasirengimas-pirkimui>

³⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=C60sxN9wS9s>

³⁵ Aprašas patvirtintas Druskininkų savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. V35-689 „Dėl Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo tvirtinimo“ (Druskininkų savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. V35-155 redakcija)

vykdyti reikalingais dokumentais ir informacija, kai planuojamos sudaryti sutarties vertė viršija 15 000 Eur (be pridėtinės vertės mokesčio). Visus kitus dokumentus ir surinktą informaciją saugo pirkimo iniciatorius, kuris turi užtikrinti, kad juos būtų galima pateikti bet kuriuo metu jų paprašius Druskininkų SA atsakingiems valstybės tarnautojams ir (ar) darbuotojams. Vertiname, kad antikorpucine prasme yra ydingi analizuojamo tvarkos aprašo 24 punkto 24.1-24.6 papunkčiai, nes jie nustato atvejus, kada pirkimo iniciatorius gali nevykdyti rinkos tyrimo³⁶. Minėto tvarkos aprašo 24.1 papunktis įtvirtina tvarką, jog rinkos tyrimas gali būti nevykdomas visiems mažos vertės pirkimams, kurie gali būti atliekami neskelbiamos apklausos būdu. Atsižvelgiant į tai, kad švietimo ir mokymo paslaugos dažniausiai perkamos neskelbiamos apklausos būdu, verta pažymėti, kad Druskininkų SA vidinis reglamentavimas iš esmės gali lemti situaciją, kai perkant šias paslaugas rinkos tyrimai nebus atliekami. Pažymėtina, kad Druskininkų SA atstovas, teikdamas informaciją apie rinkos tyrimų atlikimą 2021-2024 m. rengiantis pirkti švietimo ir mokymo paslaugas, deklaravo³⁷, kad visais atvejais buvo vykdytas rinkos tyrimas, tačiau tai pagrindžiančių dokumentų nepateikė. Siekiant įsitikinti, kad rinkos tyrimai buvo atliekami kaip yra deklaruojama, pakartotinai kreipėmės dėl informacijos pateikimo. Druskininkų SA atstovo papildomai paaiškino³⁸, kad „Iki 2024 m. kovo 15 d. galiojusio Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo 17 punkte buvo nurodyta, kad Pirkimo iniciatorius gali nevykdyti rinkos tyrimo esant nuo Perkančiosios organizacijos nepriklausančioms ypatingos skubos aplinkybėms ir pirkimams, kurių vertė mažesnė nei 10 000,00 Eur be PVM.“. Druskininkų SA rinkos tyrimus atliko tik pirkimams, kurie viršijo 10 000 Eur be PVM, t. y. pirkimams Nr. 4408, Nr. 4410 pateikiant paraišką, inicijuojančią viešuosius pirkimus TŪM mokyklų programos įgyvendinimui. Druskininkų SA nurodo, kad kitų pirkimų atveju, vadovaujantis Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo 17 punktu, rinkos tyrimas nėra privalomas. Rinkos tyrimo apimtis apsiribojo paslaugų teikėjų interneto svetainėse, gautuose kvietimuose dalyvauti mokymuose, kitos viešai skelbiamos informacijos analize, siekiant suplanuoti lėšas ir (ar) nustatyti numatomos sudaryti pirkimo sutarties pradinę vertę. Nuo 2024 m. kovo 15 d. galiojančio Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo 24 punkte nurodyti atvejai, kada rinkos tyrimas gali būti nevykdomas, t. y. reglamentuojama, kad pirkimo iniciatorius gali nevykdyti rinkos tyrimo pirkimams, kurie vadovaujantis Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu gali būti atliekami neskelbiamos apklausos būdu, pirkimams, kurie vadovaujantis Viešųjų pirkimo įstatymo 71 straipsnio nuostatomis, gali būti atliekami neskelbiamų derybų būdu.

Pažymėtina, kad 2024-01-04 Druskininkų SA poreikio paraiškoje Nr. 5000 (pirkimo vertė be PVM 16 000 EUR), 2024-01-04 poreikio paraiškoje Nr. 5001 (pirkimo vertė be PVM 10 000

---

³⁶ Pažymėtina, kad tvarkos aprašas reglamentuoja Rinkos tyrimo atlikimo tvarką bei nustato rinkos tyrimo pažymos formą.

³⁷ 2024-10-11 el. laiškas, registruotas 2024-10-13 Nr. 5-01-11968

³⁸ 2025-03-07 el. laiškas

EUR), 2024-03-08 poreikio paraiškoje Nr. 6126 (pirkimo vertė be PVM 28 100 EUR), 2024-07-02 poreikio paraiškoje Nr. 6337 (pirkimo vertė be PVM 3500 EUR) ir kt. neatsispindi informacija apie rinkos tyrimų atlikimą (nėra ir grafų kuriose ši informacija galėtų būti įrašoma).

Vertinant Kazlų Rūdos SA centrinės perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo bei kontrolės vidaus tvarkos aprašo³⁹ nuostatas, atkreipėme dėmesį, kad minėto aprašo 58 punktas numato, jog rinkos tyrimas gali būti neatliekamas, esant nuo perkančiosios organizacijos nepriklausančioms ypatingos skubos aplinkybėms (ekstremalių ir stichinių nelaimių atveju) ir atliekant supaprastintus mažos vertės pirkimus, kai pateikti pasiūlymą kreipiamasi į vieną tiekėją. Kazlų Rūdos SA atstovas, teikdamas informaciją apie rinkos tyrimų atlikimą, nurodė, kad vadovaujantis „<...> aprašu, rinkos tyrimus atlieka pirkimo iniciatorius, tačiau duomenų rinkimo forma nėra apibrėžta, todėl dokumentų pateikti nėra galimybės“. Nagrinėtose Kazlų rūdos SA pirkimo inicijavimo paraiškose (pvz. 2024-03-25 pirkimo Nr. 1795, 2023-06-28 pirkimo Nr. 1561 ir kt.) grafoje „Informacija apie atliktą rinkos tyrimą“ nepateikiama jokios informacijos.

Analizuojant Ukmergės rajono SA viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo⁴⁰ nuostatas, atkreipėme dėmesį, kad minėto aprašo 15.2 papunktis reglamentuoja, jog pirkimų iniciatorius „atlieka rinkos tyrimą (kai reikalinga)“. Tvarkos aprašo 34.1 numato, jog pirkimų iniciatorius, rengdamas pirkimų sąrašą (poreikį), turi „atlikti rinkos tyrimą, reikalingą potencialiems tiekėjams, numatomi pirkimo vertei ir galimybei pirkimą atlikti iš Viešųjų pirkimų įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje nustatytą statusą turinčių subjektų“. Papildomai tvarkos aprašo 41 punktas numato, kad pirkimo iniciatoriui rekomenduojama peržiūrėti pirkimo sąrašo rengimo etape atlikto rinkos tyrimo rezultatus ir, „jeigu reikia, atlikti išsamesnį rinkos tyrimą“, būtiną pirkimo vertei ir realių tiekėjų (įskaitant ir rinkoje veikiančias Viešųjų pirkimų įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje nurodytas įmones ir įstaigas) skaičiui nustatyti“. Minėto teisės akto nuostatos taip pat numato, kad rinkos tyrimų duomenys bei rezultatai saugomi kartu su susijusio pirkimo dokumentais. Pažymėtina, kad Ukmergės rajono SA atstovas paaiškino⁴¹, jog rinkos tyrimai nėra atliekami, kadangi Administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai mokymus pasirenka individualiai pagal savo veiklos sritį. 2024 m. pildytose paraiškos formose (pvz. Nr. PU-18/2024, PU-20/2024, Nr. PU-21/2024 ir kt.) nėra grafų, kuriose informacija apie rinkos tyrimą galėtų būti įrašoma.

Pastebėjome, kad Elektrėnų SA Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos aprašo 7 punktas numato, jog „Prieš pateikdamas Pirkimų valdymo sistemos priemonėmis

---

³⁹ aprašas patvirtintas Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. rugpjūčio 7 d. įsakymu Nr. AT-342 „Dėl Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos centrinės perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo bei kontrolės vidaus tvarkos aprašo patvirtinimo“

⁴⁰ Tvarkos aprašas patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. 13-25 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁴¹ 2025-03-03 el. laiškas.

informaciją apie poreikį įsigyti prekių, paslaugų ar darbų, pirkimų iniciatorius, <...>, turi remdamasis skaičiuojamosiomis kainomis, panašių pirkimų praktika, rinkos ir kitais tyrimais savarankiškai, be CPO veiksmų, nustatyti pirkimo vertę. <...>“. Analizės atlikimo metu duomenų apie atliktus rinkos tyrimus, vykdant pasirengimą švietimo ir mokymo paslaugų viešiesiems pirkimams, Elektrėnų SA atstovas nepateikė. Žemiau, lentelėje pateikiame informaciją apie tai, kaip fiksuojamas rinkos tyrimo atlikimas pirkimo inicijavimo paraiškose:

Pirkimo inicijavimo paraiška	Įrašas grafoje „Informacija apie atliktą rinkos tyrimą“	Įrašas grafoje „Tiekėjo pasirinkimo pagrindimas:“	Vertė be PVM
2024-01-08 Nr. 2024-PAR-SAV-ESA-5	„Nėra“	„Kaina“	1750 EUR
2024-05-30 Nr. 2024-05-30	„Nebuvo atliktas“	Kaina ir temos aktualumas	600 EUR
2024-03-22 Nr. 2024-PAR-SAV-ESA-104	„peržiūrėtos kainos“	Pasiūlymas atitinka kainos ir paslaugos kokybės lūkesčius	1350 EUR

Išanalizavę pateiktus duomenis nustatėme, kad Elektrėnų SA pirkimo inicijavimo dokumentuose pateikta informacija apie atliktus rinkos tyrimus yra ribotos apimties. Įrašai, kuriais apibūdinamas atliktas rinkos tyrimas, nenukreipia į šaltinius, kurie pagrįstų rinkos tyrimo atlikimo faktą. Kai kuriose pirkimo inicijavimo paraiškose aiškiai nurodoma, kad rinkos tyrimas buvo atliktas, tačiau kitose – teigiama, kad tyrimas nebuvo atliktas arba informacija nėra pateikta arba ji pateikiama, tačiau nereikšmingo pobūdžio. Toks nevienodas požiūris į rinkos tyrimo vykdymą kelia abejonių dėl procedūrų skaidrumo ir nuoseklumo, o nepateikti duomenys apie atliktus rinkos tyrimus papildomai pabrėžia poreikį stiprinti vidaus kontrolės mechanizmus ir užtikrinti aukštesnį konkurencijos lygį viešuosiuose pirkimuose.

Kupiškio rajono SA Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų ir vidaus kontrolės vykdymo taisyklių⁴² 58.1 papunktyje pirkimų iniciatoriui numatyta funkcija „atlikti rinkos tyrimą (žodžiu ar raštu), kurio metu, siekiant nustatyti rinkos kainas, turi būti renkami duomenys apie potencialius prekių, darbų, paslaugų tiekėjus ir esamą kainų lygį, <...>“. Pažymėtina, kad analizės metu duomenų, pagrindžiančių, jog kas kart ruošiantis pirkimui buvo atliekamas rinkos tyrimas, pateikta nebuvo. Žemiau pateikiame pavyzdį (2024-07-12 inicijavimo paraiška Nr. 4552-1) iš Kupiškio rajono SA viešųjų pirkimų praktikos, kaip yra fiksuojamas rinkos tyrimo atlikimas:

⁴² Taisyklės patvirtintos Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. ADV-921 „Dėl Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo taisyklių patvirtinimo“.

TIEKĖJAI, KURIUOS PLANUOJAMA KVIESTI PATEIKTI PASIŪLYMĄ

Ar buvo vykdyta rinkos konsultacija? Ne

Rinkos tyrimo tikimo data: 2024-07-02

Rinkos tyrimą atlikęs asmuo: ██████████

Informacija apie atliktą rinkos tyrimą: Pagal turimą ir viešai skelbiamą informaciją

Tiekėjo pasirinkimo pagrindimas:

Išvada. Rinkos tyrimo atlikimo procedūros vidaus teisinio reguliavimo neapibrėžtumas ir neaiškumas analizuojamose savivaldybėse sudaro galimybę pirkimų iniciatoriams ir kitiems pirkime dalyvaujantiems darbuotojams rengiantis pirkimui neatlikti rinkos tyrimo, objektyviai neįvertinti rinkos situacijos, nenustatyti tiekėjų rinkoje, kurie potencialiai gali patenkinti švietimo ir mokymo paslaugų poreikį, nedokumentuoti ir nesaugoti atlikto rinkos tyrimo rezultatų. Dėl šių korupcijos rizikos veiksnių tikėtina pirkimo iniciatorių ar ekspertų ir (ar) jų vadovų, kurie vizuoja ar tvirtina paraiškas subjektyvių sprendimų, neformalių susitarimų su tiekėjais rizika.

Pasiūlymai Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų SA:

1. Atsisakyti rinkos tyrimo atlikimo rengiantis pirkimui išimčių ir nustatyti pareigą visais pirkimų atvejais atlikti rinkos tyrimą, leidžiant iniciatoriui pasirinkti tyrimo formą bei apimtį, atsižvelgiant į pirkimo vertę.
2. Nustatyti rinkos tyrimo rezultatų dokumentavimo, registravimo ir saugojimo reikalavimus.
3. Pirkimo inicijavimo paraiškoje fiksuoti duomenis apie atlikto rinkos tyrimo rezultatus tokia apimtimi (pvz. nurodant dokumento, kuriame užfiksuotas atlikto rinkos tyrimo rezultatas, data ir numeris arba kur saugoma informacija apie atliktą rinkos tyrimą), kad rinkos tyrimo rezultatai būtų nesudėtingai atsekami.

3.4. Sudaromi viešojo pirkimo dokumentai gali būti palankesni iš anksto žinomiems tiekėjams (kritinė antikorupcinė pastaba)

Viena iš reikšmingiausių korupcijos rizikų švietimo ir mokymo paslaugų viešuosiuose pirkimuose yra galimas išankstinis tiekėjų protegavimas ir privilegijavimas, dėl kurio gali būti iškreipiama konkurencija bei pažeidžiami LR VPĮ įtvirtinti skaidrumo, lygiateisiškumo ir nediskriminavimo reikalavimai. LR VPĮ 17 straipsnio 3 dalis numato, kad „Planuojant pirkimus ir jiems rengiantis negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme nustatytos tvarkos taikymo ar dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams, todėl vertinama viešųjų pirkimų sistema veikia tik tada, kai tiekėjams sudaromos vienodos galimybės dalyvauti konkurse, o

paslaugos perkamos racionaliai ir skaidriai, užtikrinant geriausią kainos ir kokybės santykį. Vis dėlto praktikoje vis dar fiksuojama atveju, kai pirkimų organizavimo ir tiekėjų pasirinkimo procesai rodo galimai dirbtinai sudarytas palankesnes sąlygas tam tikriems tiekėjams.

Pavyzdžiui, Druskininkų SA pirkimų Nr. 586353, Nr. 586363, Nr. 615482, Nr. 615488 techninių specifikacijų 12 punkte numatoma: „Tuo atveju, kai pasiūlymą teikia fizinis asmuo, jis pirkimo laimėjimo atveju, užsiėmimų dienomis privalės registruoti individualią veiklą ar įsigyti verslo liudijimą, jeigu teisės aktai leidžia atitinkamą veiklą vykdyti tokiu pagrindu“. Pastebėjome, kad šių pirkimų laimėtojai reikiamus dokumentus išsiėmė dar nesant prasidėjusioms viešųjų pirkimų procedūroms, kas kelia pagrįstų įtarimų, ar šiems konkretiems tiekėjams nebuvo iš anksto žinoma, jog jie laimės viešąjį pirkimą⁴³. Be to, Druskininkų SA atstovas paaiškino⁴⁴, kad „*Atsižvelgiant į Projekto tikslus ir Projekte numatytus užsiėmimų tikslus, buvo vykdomi susitikimai su Druskininkų amatų centro atstovais, siekiant identifikuoti galimus paslaugų tiekėjus, galinčius suteikti planuojamas paslaugas*“. Visi minėti pirkimai įvyko kreipiantis į vieną tiekėją. Žemiau teikiame duomenis apie minėtų viešųjų pirkimų laimėtojų individualios veiklos įregistravimą (duomenys parodo, kad laimėtojų individuali veikla registruojama labai trumpu laikotarpiu iki pirkimo procedūrų pradžios, kas leidžia manyti, kad apie pirkimą ir būsimą laimėjimą tiekėjas galėjo žinoti iš anksto):

Nr.	Pirkimo Nr., pavadinimas	Pirkimo pradžia (kreipimosi į tiekėją diena)	Individualios veiklos vykdymo pažymos Nr. ir kito, niekur kitur nepriskirto, švietimo veiklos vykdymo pradžia	Registravosi individualią veiklą likus iki viešojo pirkimo pradžios
1.	Nr. 586353, taškavimo užsiėmimų paslaugos	2022-02-15	Nr. 952973, nuo 2022-02-09	7 d.
2.	Nr. 586363, netradicinių žaliavų panaudojimo ir gamybos paslaugos	2022-02-15	Nr. 454446, Nuo 2022-02-09	7 d.
3.	Nr. 615482, taikomosios dailės	2022-07-20	Nr. 985436, 2022-07-19	1 d.

⁴³ Druskininkų SA atstovai 2025-08-14 el. laiške nurodė, jog atsižvelgiant į tai, kad tiekėjai turėjo galimybę pagal viešai skelbiamą informaciją matyti kokius pirkimus savivaldybė planuoja vykdyti, būdami suinteresuoti ir žinodami dėl veiklos vykdymo tik turint reikiamus dokumentus, individualios veiklos ar verslo liudijimo įsigijimas anksčiau jokių būti nereikia, kad buvo sudarytos išskirtinės sąlygos, ar žinoma, kad konkretus tiekėjas laimės pirkimą. Savivaldybė akcentavo, kad galima situacija, kad tiekėjas turėdamas reikiamus dokumentus teikė paslaugas kitiems subjektams dar iki sudarant sutartį su administracija, arba ir vėliau. STT vertinimu, korupcijos rizikos analizėje pateikti pavyzdžiai ne konstatuoja, tačiau jie leidžia daryti prielaidą apie galimą korupcijos riziką – ar minėtiems tiekėjams nebuvo iš anksto žinoma, jog jie laimės viešąjį pirkimą. Atsižvelgiant į tai, kad buvo organizuoti susitikimai su Druskininkų amatų centro atstovais, siekiant identifikuoti galimus paslaugų tiekėjus, galinčius suteikti planuojamas paslaugas, o pirkimų vykdymo metu buvo kreiptasi į konkrečius tiekėjus – Druskininkų amatų centro interneto svetainėje skelbiamus kūrėjus, kurie galiausiai ir tapo laimėtojais.

⁴⁴ 2025-03-05 el. laiškas

	užsiėmimų paslaugos			
4.	Nr. 615488, dirbinių iš tekstilės gamybos užsiėmimų paslaugos	2022-07-25	Nr. 1168968, 2022-07-19	7 d.

Viešojoje erdvėje randama informacijos apie viešojo pirkimo Nr. 586353 laimėtojo siūlomų taškavimo mokymo paslaugų įkainius: 10 EUR/asmeniui. Užsiėmimų trukmė 2-3 val. Numatytas ir minimalus grupės dydis užsiėmimams – 10 asmenų. Viešojo pirkimo metu sudarytos 2022-04-04 sutarties Nr. 26-205 sąlygos numatė, kad 1 val. iš šio tiekėjo perkamų taškavimo mokymo paslaugų įkainis yra 40 EUR. Kito tiekėjo viešai prieinamame skelbime apie 2021-06-12 taškavimo mokymo renginį nurodoma, kad toks renginys 1 dalyviui už 4 val. kainavo 30 EUR, t. y. 1 val. renginio įkainį sudaro 7,5 EUR.

Aptariamo viešojo pirkimo techninėje specifikacijoje numatyta, kad užsiėmimo metu gali dalyvauti iki 4 asmenų. Pažymėtina, kad išanalizavę pateiktus⁴⁵ Druskininkų SA minėtų mokymų dalyvių sąrašus nustatėme, kad pvz. 2022 m. balandžio mėnesį įvyko 13 taškavimo mokymų, iš jų 9 mokymus lankė 2 dalyviai, o likusius 4 mokymus – 1 dalyvis. Vieno mokymo trukmė apie 2 val. Iš viso mokymus lankė trys fiziniai asmenys. 2022 m. balandžio mėnesį suteiktų paslaugų perdavimo-priėmimo akte Nr. 1 pažymėta, kad paslaugų teikėjas pravedė 26 valandas užsiėmimų, kurių bendra kaina 1040 EUR. Žemiau teikiame kainų (t. y. paskelbtos viešojoje erdvėje ir numatytos 2022-04-04 paslaugų pirkimo sutartyje Nr. 26-205) palyginimą:

Vertinimo kriterijai	Viešojoje erdvėje numatytos sąlygos (informacija skelbiama apie 2021-06-12 mokymo renginį)	2022-04-04 paslaugų pirkimo sutartyje Nr. 26-205 numatytos sąlygos	Viešojoje erdvėje numatytos sąlygos (informacija skelbiama nuo 2022-06-30)
Kainos nustatymo būdas	30 EUR/asmeniui	40 EUR/val.	10 EUR/asmeniui
Užsiėmimo trukmė	4 val.	2 val.	2-3 val.
Užsiėmimo 1 valandos kaina	7,5 EUR	40 EUR	Nuo 1,3 EUR iki 5 EUR
Galimas grupės dydis	-	Maksimalus asmenų skaičius – 4	Minimalus asmenų skaičius – 10, maksimalus asmenų skaičius 20

⁴⁵ 2025-05-14 el. laiškas

Vieno užsiėmimo sąnaudos praktikoje	-	80 EUR (už 1 ar 2 asmenis)	Nuo 100 EUR (už 10 asmenų) iki 200 EUR (už 20 asmenų)
Užsiėmimo kaina vienam asmeniui	30 EUR	40 EUR arba 80 EUR	10 EUR

Vertiname, kad situacija, kai viešojo pirkimo būdu įsigyjamoms paslaugoms valandinis įkainis (40 EUR/val.) yra daugiau nei 5 kartus brangesnis nei analogiškų paslaugų kaina rinkoje (pvz. 2021-06-21 mokymo renginio – 7,5 EUR/val.), rodo galimai neefektyvų viešųjų lėšų panaudojimą ir sudaro prielaidas tiekėjo nepagrįstai finansinei naudai. Juolab, kad tas pats tiekėjas, kuris laimėjo viešąjį pirkimą, po paslaugos įvykdymo⁴⁶ nuo 2022-06-30 viešai skelbia teikiamų paslaugų įkainį – 10 EUR/asmeniui. Vertinant taškavimo užsiėmimų paslaugos pirkimo metu taikytą įkainį ir galimą viešųjų lėšų panaudojimo neefektyvumą, kyla pagrįstų abejonių dėl Druskininkų SA pozicijos⁴⁷, kad paslaugos skyrimas „specifinei paslaugų gavėjų grupei“ pateisina žymiai didesnę paslaugos kainą. Techninėje specifikacijoje nurodyta, kad paslaugos gavėjai – tai nedirbantys ir socialinę paramą gaunantys asmenys, tačiau papildomi metodiniai ar edukaciniai pritaikymai šiai grupei nebuvo detalizuoti ar objektyviai pagrįsti.

Privačiame sektoriuje analogiška paslauga buvo teikiama atvirai visiems interesantams, be išankstinio filtravimo pagal socialinį statusą ar kitus kriterijus. Tai leidžia daryti išvadą, kad taškavimo paslauga savo esme yra tinkama plačiajai visuomenei ir nereikalauja esminių metodinių pritaikymų. Atsižvelgiant į tai, viešajame pirkime akcentuojama „specifinė gavėjų grupė“, kai faktiškai dalyvavo tik pavieniai asmenys, gali būti vertinama kaip nepagrįsto įkainio pateisinimas, o ne realus būtinybės diktuojamas reikalavimas. Tokia praktika gali kelti riziką dėl viešųjų išteklių panaudojimo skaidrumo ir tiekėjų vertinimo objektyvumo.

Pastebėjome, kad, besibaigiant 2023 m. bei 2024 m. biudžetiniams metams, Ukmergės rajono SA pirko švietimo ir mokymo paslaugas iš asociacijos „(duomenys nuasmeninti)“, kurios valdyboje narių ir pirmininko teisėmis dalyvauja Ukmergės rajono SA dviejų struktūrinių padalinių vedėjai ir vedėjo pavaduotojas. Pažymėtina, kad, vadovaujantis asociacijos „(duomenys nuasmeninti)“ įstatų 2.1.13 papunkčiu vienas iš šios organizacijos tikslų yra organizuoti (vykdyti) neformalaus švietimo (ugdymo) veiklas. Žemiau teikiame duomenis apie sudarytas žodines sutartis su šiuo tiekėju:

⁴⁶ paskutinis dalyvių sąrašas sudarytas 2022-06-16

⁴⁷ 2025-08-14 raštas Nr. 5-01-10509

Nr.	Sutarties Nr. ir sudarymo data	Paraiška užduotis	Sutarties vertė su PVM	Nupirktų seminarų charakteristikos			
				Kiekis	Trukmė	Data, sudalyvavusių dalyvių skaičius	1 val. kaina
1.	SUT-1088, 2023-11-13	Nr. PU-1089/2023, 2023-11-08	1700 EUR	2	kiekvienas seminaras netrumpiau 4 val.	2023-11-17 – 11; 2023-11-22 – 22.	Apie 212,5 EUR
2.	SUT-1159, 2023-11-23	Nr. 1176/2023, 2023-11-20	2000 EUR	1	4 val.	2023-12-07 – 19.	Apie 500 EUR
3.	SUT-1107, 2024-10-24	Nr. PU-1088/2024, 2024-10-21	2900 EUR	3	kiekvienas seminaras netrumpiau 3-4 val.	2024-11-07 – 26; 2024-11-29 – 31; 2024-12-12 – 26.	Apie 241,6 EUR

Visi aukščiau nurodyti pirkimai buvo vykdyti atliekant neskelbiamą apklausą žodžiu. Analizuojant minėtus pirkimus nustatyta, kad dviejuose jų (žr. lentelės 1 ir 2 eilutę) tiek iniciatoriaus, tiek organizatoriaus funkcijas vykdė tas pats struktūrinio padalinio specialistas. Akcentuotina, kad tokia funkcijų sutaptis sudaro prielaidas subjektyviems sprendimams priimti, mažina pirkimo proceso skaidrumą ir apsunkina vidinės kontrolės įgyvendinimą. Nesant nepriklausomos pirkimo dokumentų ar tiekėjų pasirinkimo peržiūros, padidėja rizika, kad sprendimai gali būti priimami remiantis subjektyviais, o ne objektyviais kriterijais. Tai taip pat gali silpninti atsakomybės paskirstymą institucijoje, nes už tą patį procesą atsakingas vienas asmuo negali efektyviai savęs kontroliuoti⁴⁸.

Ukmergės savivaldybės atstovas informavo⁴⁹, kad rengiantis minėtiems⁵⁰ viešiesiems pirkimams, rinkos tyrimai atliekami nebuvo. Pastebėjome, kad 2024-10-22 (t. y. dar iki žodinės

⁴⁸ Ukmergės SA 2025-08-08 rašte Nr. (6.23Mr) 18-3428 nurodė: „<...> Tvarkos aprašo 21 punkte nustatyta, kad <...> Siekiant užtikrinti viešųjų pirkimų procesų skaidrumą, Pirkimų iniciatoriai negali būti jų inicijuojamų pirkimų organizatoriais, išskyrus nenumatytus labai skubius atvejus, žmogiškųjų išteklių trūkumą ir pan. aplinkybes. STT atkreipia dėmesį, kad Ukmergės rajono SA vidaus tvarkos apraše, taikomame viešiesiems pirkimams nuo 2024 m. spalio 1 d., pirkimų iniciatoriaus ir organizatoriaus funkcijų atskyrimo išimties (pvz., „labai skubūs atvejai“, „žmogiškųjų išteklių trūkumas“ ir pan.) nėra aiškiai apibrėžtos, todėl gali būti plačiai interpretuojamos. Be to, nenustatyti šių išimčių taikymo įforminimo reikalavimai. Tokios spragos gali sudaryti prielaidas nepagrįstai atsakyti funkcijų atskyrimo, remiantis tik formalia išimties nuostata.

⁴⁹ El. laiškas 2025-03-10.

⁵⁰ https://eviesiejipirkimai.lt/index.php?option=com_vptpublic&task=sutartys&Itemid=109&filter_show=1&filter_limit=10&vpt_unite=&filter_tender=&filter_number=&filter_proctype=&filter_dok_id=&filter_authority=&filter_jarcode=188752174&filter_purchaseCode=&filter_cpv=&filter_valuefrom=&filter_valueto=&filter_contractdate_from=&filter_contractdate_to=&filter_expirationdate_from=&filter_expirationdate_to=&filter_supplier=&filter_supplier_jarcode=304028719&filter_agreement_type=

sutarties Nr. SUT-1107 sudarymo 2024-10-24) www.vilkmerge.lt⁵¹, www.facebook.com⁵² tinklalapiuose jau buvo pavišintas skelbimas, kad bus organizuojamas 4 valandų seminaras „Darbas su bendruomene ir žmonių dalyvavimas“. Be to, buvo numatyta, kad seminarą ves konkretus lektorius. Atsižvelgiant į Viešųjų pirkimų tarnybos išaiškinimą⁵³, sutarties „sudarymo data“ yra data, kada su tiekėju yra susitarta dėl prekės pardavimo ir pirkimo, todėl taikydami analogiją paslaugų atžvilgiu vertiname, kad vykstant skaidriam viešajam pirkimui, konkretūs duomenys apie seminarus (data, laikas, vieta, lektorių vardai, pavardės ar pan.) turėjo paaiškėti vėliau. Skelbimo apie būsimą seminarą (su data, vieta, lektorais) viešinimas dar iki oficialios sutarties sudarymo parodo, kad pirkimo procedūra galėjo būti formali. Ukmergės rajono SA atstovas taip pat paaiškino, kad nupirkti seminarai neturėjo oficialiai patvirtintos programos, kurioje būtų nurodomi seminarų pavadinimai, jų organizavimo datos, trukmė, atsakingi ir dalyvaujantys asmenys.

Analizuojamuose savivaldybių švietimo ir mokymo paslaugų mažos vertės pirkimų dokumentuose dažniausiai nėra aiškiai reglamentuojamas subtiekimas ar kvazisubtiekimas. Pažymėtina, kad švietimo ir mokymo paslaugų viešojo pirkimo procedūros paprastai pasibaigia sudarant žodinę sutartį, todėl subtiekimas (kvazisubtiekimas) nėra deklaruojamas ir CVP IS. Pavyzdžiui, pateiktuose Ukmergės SA atstovo dokumentuose, susijusiuose su viešaisiais pirkimais, kuriuos laimėjo asociacija „(duomenys nuasmeninti)“, nėra duomenų apie sutiekimą (kvazisubtiekimą) (pvz.: 2023-11-08 pirkimo užduotyje Nr. PU-1089/2023 nurodoma „<...> turėtų būti parenkami kvalifikuoti ir patirtį turintys lektoriai, <...>“, 2023-11-20 pirkimo užduotyje Nr. PU-1176/2023 – „Paslaugos tiekėjas turi užtikrinti <...> kompetentingo lektoriaus moderatoriaus paslaugos (ne trumpesnės negu 4 val. trukmės), <...> įgyvendinimą“, 2024 m. spalio 21 d. paraiškoje užduotyje Nr. PU-1088/2024 – „<...> Paslaugos tiekėjas turi užtikrinti <...> kompetentingų lektorių paslaugos (ne trumpesnės negu 3 - 4 val. trukmės), <...> įgyvendinimą“).

Išanalizavę lektorių sąrašą, nustatėme, kad šiame sąrašė nėra asociacijos „(duomenys nuasmeninti)“ narių, todėl vertiname, kad minėtas tiekėjas tik laimėjo viešąjį pirkimą. Atsižvelgiant į tai, kad viešasis pirkimas įvyko neskelbiamos apklausos būdu žodžiu, kiti tiekėjai (lektoriai) negalėjo konkurencingai dalyvauti viešajame pirkime. Be to, esant sudarytoms žodinėms sutartims, nėra teisės normų įpareigojančių deklaruoti subtiekėjus (kvazisubtiekėjus) CVP IS, o tai apsunkina viešąją kontrolę, ypač siekiant valdyti viešųjų ir privačių interesų konfliktus.

2023-11-20 pirkimo užduotyje Nr. PU-1176/2023 buvo nurodoma, kad „Paslaugos tiekėjas turi užtikrinti <...> kompetentingo lektoriaus moderatoriaus paslaugos <...>, įgyvendinimą“ tačiau visiškai neatskleidžiamos kompetentingo lektoriaus charakteristikos. Panašiai nurodoma ir 2023-11-

⁵¹ <http://www.vilkmerge.lt/event/seminaras-darbas-su-bendruomene-ir-zmoniu-dalyvavimas/>

⁵² https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=864315072545876&id=100069021736128

⁵³ <https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/4419941357330-%C5%BDod%C5%BEiu-sudaryt%C5%B3-sutar%C4%8Di%C5%B3-informacijos-skelbimas> (žr. atsakymą į 6 klausimą)

08 pirkimo paraiškoje Nr. PU-1089/2024 – „Paslaugos tiekėjas turi užtikrinti <...> kompetentingų lektorių paslaugas (ne trumpesnės negu 3 - 4 val. trukmės), <...> įgyvendinimą“.

Pastebėjome, kad dalis seminarų, apie kuriuos buvo skelbiama viešai (t. y. 2023-11-17, 2023-11-22, 2024-11-07), įvyko Ukmergės savivaldybės administracijos, I ar II aukšto salėje, Kęstučio a. 3, nepaisant to, kad 2023-11-08 pirkimo paraiškoje Nr. PU-1089/2023 nurodoma, kad perkama ir „seminarų vieta su reikalinga užsiėmimams įranga“, o 2024-10-21 pirkimo paraiškoje Nr. PU- 1088/2024 – „Paslaugos tiekėjas turi užtikrinti seminarams reikalingų patalpų su įranga nuomos, <...> įgyvendinimą“. Atsižvelgiant į tai, galima teigti, jog šiam tiekėjui susidarė palankesnės sąlygos, nes jis nepatyrė išlaidų, kurios galėtų būti patirtos nuomojant patalpas ar įrangą.

Visos aptariamų viešųjų pirkimų paraiškos užduotys buvo patvirtintos Ukmergės rajono SA direktoriaus vizavimu, tokiu būdu susidarė situacija artima galimam interesų konfliktui, nes dalis asociacijos „(duomenys nuasmeninti)“ valdybos narių, valdybos pirmininkas ir pirkimo iniciatorius yra pavaldūs Ukmergės rajono SA direktoriui, o pati asociacija savo vykdoma veikla (šiuo atveju teikiamomis mokamomis paslaugomis) galėjo sukelti tiesioginį ar netiesioginį finansinį, ekonominį ar kitokio pobūdžio asmeninį suinteresuotumą, galintį pakenkti minėtų valstybės tarnautojų nešališkumui ir nepriklausomumui pirkimo metu. Vadovaujantis asociacijos „(duomenys nuasmeninti)“ įstatų 8.2.2 papunkčiu, organizacijos pirmininkui suteikti įgaliojimai sudaryti ir pasirašyti sutartis su fiziniams ir juridiniams asmenims, todėl vertiname, kad šių viešųjų pirkimų procedūrų pabaigą vainikavo žodinė sutartis tarp dvejų Ukmergės rajono SA pavaldžių valstybės tarnautojų, t. y. Ukmergės rajono SA direktoriaus ir jam pavaldaus struktūrinio padalinio vedėjo. Atsižvelgiant į nagrinėtą situaciją, nustatėme ir kitą sisteminę riziką – tai galimas interesų konfliktas, kai tiekėjais tampa asmenys, tiesiogiai ar netiesiogiai pavaldumo santykiais susiję su savivaldybe. Tokiu atveju kyla klausimų dėl objektyvumo priimant sprendimus bei dėl to, ar nebuvo pasinaudota tarnybine padėtimi siekiant asmeninės naudos. Ypač akcentuoti atvejai, kai pirkimai vykdomi iš asmenų, kurie yra tų pačių institucijų darbuotojai, tarybos nariai ar vadovaujantys asmenys, nors VPIDĮ 12 straipsnio 2 dalis numato, kad valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo neturi teisės atstovauti fiziniams ar juridiniams asmenims ir ginti jų interesų institucijoje ar įstaigoje, kurioje jis dirba, o jei įstaiga, kurioje jis dirba, priklauso įstaigų sistemai – bet kurioje tos įstaigų sistemos įstaigoje. Tai reiškia, kad asmuo (pvz., savivaldybės įstaigos vadovas, darbuotojas, tarybos narys) negali būti tiekėju ir tuo pačiu metu teikti paslaugas savo pačios įstaigai ar sistemos subjektui (t. y. savivaldybei), net jei formaliai jis veikia kaip fizinis asmuo pagal verslo liudijimą (individualią veiklą) ar atstovauja kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims sutarties pagrindu.

Pavyzdžiui, Kazlų Rūdos SA 2022-06-16 pirkimo inicijavimo paraiškoje Nr. 2022-INIC-178 dėl pirkimo Nr. 1090 (Projekto „Fizinės reabilitacijos metodų, skirtų pažeidžiamų gyventojų grupėms, diegimas pasienio regione“ seminario „Fizinė sveikata ir fiziologiniai niuansai“

organizavimas) nurodoma, kad pirkimui skiriama 750 EUR su PVM (įvertinome, kad pirkimui be PVM (t. y. be 21 proc., kas sudaro 130,16 EUR) skiriama 619,83 EUR). Viešajame pirkime laimėtoju pripažįstamas valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo (duomenys nuasmeninti), sutartis sudaroma žodžiu. 2022-06-28 sąskaitoje-faktūroje nurodoma suma – 720 EUR be PVM. Ši suma viršija viešojo pirkimo vertę. Motyvų, kodėl perkama brangiau nei maksimali pirkimui skirtų lėšų suma, nepateikiama. Analizuojamoje pirkimo inicijavimo paraiškoje nurodoma, kad be laimėtojo viešajame pirkime planuojama buvo kviesti pateikti pasiūlymus dar dviejų tiekėjų VŠĮ „(duomenys nuasmeninti)“ ir VŠĮ „(duomenys nuasmeninti)“. Kazlų Rūdos SA atstovas teikdamas duomenis apie šį viešąjį pirkimą, daugiau dokumentų nepateikė, todėl neturėjome duomenų, ar į tiekėjus buvo kreiptasi, ar jie pateikė pasiūlymus. Pažymėtina, kad pirkimo laimėtoju pripažintas Kazlų Rūdos savivaldybės viešojo juridinio asmens direktorius. Pastebėta, kad minėto juridinio asmens viena iš veiklos rūšių yra kitas, niekur kitur nepriskirtas, švietimas, kodas 85.59 (analizuojamų nuostatų 15.1 papunktis). Juridinis asmuo (duomenys nuasmeninti), be kita ko, organizuoja ir vykdo visuomenės sveikatos mokymą (16.1.1 papunktis), organizuoja ir dalyvauja fizinio aktyvumo skatinimo priemonės (16.1.10 papunktis), įgyvendina visuomenės sveikatos programas savivaldybėje (16.1.13 papunktis). Atsižvelgiant į nurodytas funkcijas, kilo pagrįstų abejonių, ar savivaldybės poreikis negalėjo būti tenkinamas minėto viešojo juridinio asmens pajėgumais, vykdant numatytą nuostatuose veiklą. Pažymėtina, kad Kazlų Rūdos savivaldybės juridinio asmens direktorius, teikdamas 2023-03-03, 2025-02-23 privačių interesų deklaracijas, nenurodė jog vykdo veiklą pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą⁵⁴. Taip pat pažymėtina, kad www.vmi.lt yra duomenų, kad jis turi galiojančią nuo 2024-09-23 individualią veiklos pažymą EVRK 2.1 855100 (Sportinis ir rekreacinis švietimas), o jo verslo liudijimas EVRK 2 931000 (Sportinė veikla), išimtas prieš pat aptariamo viešojo pirkimo inicijavimą (2022-06-16), galiojo nuo 2022-06-17 iki 2022-06-23.

Atkreipėme dėmesį, kad kai kuriose Ukmergės raj. SA paraiškose (pvz.: 2024-01-29 Nr. PU-28/2024 (numatoma pirkimo vertė 500 EUR), 2024-02-13 Nr. PU-45/2024 (numatoma pirkimo vertė 1000 EUR), 2024-04-22 Nr. PU-346/2024 (numatomo pirkimo vertė 5200 EUR) ir t. t.), Druskininkų SA poreikio paraiškose (pvz. 2023-10-12 Nr. 4557 (numatomo pirkimo vertė 1197 EUR), 2023-07-14 Nr. 4410 (numatomo pirkimo vertė 15000 EUR), 2023-07-14 Nr. 4409 (numatomo pirkimo vertė 49000 EUR) ir t. t.), Kupiškio raj. SA pirkimo inicijavimo paraiškose (pvz. 2024-04-29 Nr. 2024-VP-KRSA-140 (numatomo pirkimo vertė 10000 EUR), 2024-07-15 Nr. 2024-VPP-KRSA-225 (numatomo pirkimo vertė 10500 EUR) ir t. t.), Elektrėnų SA pirkimo inicijavimo paraiškose (pvz. 2024-02-15 Nr. 2024-PAR-SAV-ESA-44 (numatomo pirkimo vertė 1100 EUR), 2024-03-22 Nr. 2024-PAR-SAV-ESA-104 (numatomo pirkimo vertė be PVM 1350 EUR) ir t. t.) ir Kazlų Rūdos SA

---

⁵⁴ 2022-06-28 sąskaitoje-faktūroje Serija VS Nr. 0001 nurodomi šie verslo liudijimų numeriai Nr. IV085442-1, Nr. WN086799-1.

inicijavimo paraiškose (pvz. 2022-05-09 Nr. 2022-INIC-130 (numatomo pirkimo vertė 109 EUR), 2024-04-15 Nr. 2024-INIC-74 (numatomo pirkimo vertė 340 EUR) ir t. t.) nurodoma numatomo pirkimo vertė tiek su PVM, tiek be jo sutampa. Aptariama praktika leidžia identifikuoti riziką, susijusią su netiksliu numatomos vertės nurodymu pirkimų dokumentuose, kas neatitinka LR VPĮ 5 straipsnio 1 dalies reikalavimo, numatančio pirkimo vertę skaičiuoti imant visas mokėtinas sumas be PVM ir faktiškai sudaro sąlygas už švietimo ir mokymo paslaugas mokėti didesnę kainą tiekėjui, nemokančiam PVM⁵⁵, nes kainos dalis, skirta PVM mokesčiui apmokėti, galimai lieka tiekėjui kaip papildoma nauda. Tokiu būdu gali būti pažeidžiamas lygiateisiškumo principas, kuris suponuoja, kad visų tiekėjų sąlygos turi būti vienodos.

Korupcijos rizikos analizės atlikimo metu, taip pat pastebėjome, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (toliau – VTEK) 2024-02-28 posėdyje⁵⁶ pradėjo tyrimą dėl Elektrėnų savivaldybės tarybos buvusio⁵⁷ nario (duomenys nuasmeninti, toliau – asmuo Nr. 1) elgesio atitikties Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatomis. Minėtas asmuo, eidamas Elektrėnų savivaldybės tarybos nario pareigas, atstovaudamas jungtinei lektorių grupei, 2021-04-06 pasirašė Paslaugų viešojo pirkimo sutartį Nr. 03S-161 (CVP IS unikalus sutarties ID 2004886077⁵⁸, vertė – 52680 EUR (su PVM)) dėl mokymų pagal Intervencinę smurtinio elgesio keitimo programą pirkimo, taip pat šios sutarties 2022-04-01 susitarimą Nr. 03.S-137⁵⁹ ir 2023-03-13 susitarimą Nr. 03.S-120⁶⁰ (toliau visi kartu – ir Sutartis ir susitarimai dėl jos pratęsimo), atstovavo lektorių grupės interesams ir taip pažeidė LR VPIDĮ 12 straipsnio 2 dalies nuostatas. Nustatyta, kad vadovaujantis 2018-03-15 keturių fizinių asmenų (lektorių) pasirašytos Jungtinės veiklos sutarties nuostatomis, asmuo Nr. 1 buvo paskirtas jungtinei veiklai atstovaujančiu atsakingu partneriu. Be kita ko, Jungtinės veiklos sutarties 3.1 papunktyje nurodyta, kad visus veiksmus (įskaitant ir partnerių atstovavimą santykiuose su perkančiąja organizacija ir trečiaisiais asmenimis) pagal su perkančiąja organizacija pasirašytą sutartį visų partnerių vardu atlieka atsakingas partneris, t. y. asmuo Nr. 1. VTEK vertinimu tai patvirtina, kad asmuo Nr. 1 atstovavo lektorių grupei ir su Elektrėnų SA administracijos direktoriumi pasirašė Sutartį ir susitarimus dėl jos pratęsimo. Asmeniui Nr. 1, kaip tuo metu buvusiam

---

⁵⁵ Apie PVM neapmokestinamas švietimo ir mokymo paslaugas išsami informacija pateikiama Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2024-08-06 leidinyje Nr. 18.2-31-2 Mr: RM-33155 „Pridėtinės vertės mokesčiu neapmokestinamos švietimo ir mokymo paslaugos“ (leidinys skelbiamas svetainėje www.vmi.lt/Pagrindinis/Mokesčių_Zinynas/Pridėtinės_vertės_mokestis. Daugiau informacijos šioje nuorodoje: [VMI - VMI](http://VMI-VMI)).

⁵⁶ https://vtek.lt/vtek_sprendimai/2024-02-28-d-posedyje-vtek-nusprende/

⁵⁷ 2019-2023 m. kadencija.

⁵⁸ https://eviesiejipirkimai.lt/index.php?option=com_vptpublic&task=sutartys&Itemid=109&filter_show=1&filter_limit=10&vpt_unite=&filter_tender=&filter_number=&filter_proctype=&filter_dok_id=&filter_authority=&filter_jarcode=188756190&filter_purchaseCode=&filter_cpv=&filter_valuefrom=&filter_valueto=&filter_contractdate_from=2021-04-06&filter_contractdate_to=2021-04-06&filter_expirationdate_from=&filter_expirationdate_to=&filter_supplier=&filter_supplier_jarcode=&filter_agreement_type=

⁵⁹ Dėl 2021 m. balandžio 6 d. paslaugų viešojo pirkimo sutarties Nr. 03.S-161 pratęsimo

⁶⁰ Dėl 2021 m. balandžio 6 d. paslaugų viešojo pirkimo sutarties Nr. 03.S-161 pratęsimo

Elektrėnų savivaldybės tarybos nariui, draudimo atstovauti išimties Įstatymo nustatyta tvarka nustatyta nebuvo. 2024-04-10 posėdyje VTEK nusprendė⁶¹, kad Elektrėnų savivaldybės buvęs tarybos narys asmuo Nr. 1 pažeidė LR VPIDĮ 12 straipsnio 2 dalies nuostatą.

LR VPĮ 21 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad atliekant pirkimus, kylantiems perkančiosios organizacijos interesų konfliktams priskiriami atvejai, kai perkančiosios organizacijos iniciatoriai (ir kiti subjektai) turi tiesioginį ar netiesioginį finansinį, ekonominį ar kitokio pobūdžio asmeninį suinteresuotumą, galintį pakenkti jų nešališkumui ir nepriklausomumui pirkimo metu. Pastebėjome, kad 2021-03-16 paraišką Nr. 03.1-827 (taip pat 2024-03-15 paraišką Nr. 2024-PAR-SAV-ESA-86) pirkti paslaugas, kurios vėliau buvo nupirktos iš jungtinės lektorių grupės, užpildė struktūrinio padalinio vedėjas (duomenys nuasmeninti) (pirkimų iniciatorius), kuris šias pareigas eina nuo 2001-01-01. Lektorių grupei (be asmens Nr. 1 ir duomenys nuasmeninti (toliau – asmuo Nr. 2)), vadovaujantis 2018-03-15 Jungtinės veiklos sutartimi Nr. 2 ir 2024-03-13 Jungtinės veiklos sutartimi Nr. 3, priklausė vedėjui pavaldūs darbuotojai – (duomenys nuasmeninti) (struktūrinio padalinio specialisto pareigas eina nuo 2006-07-17) ir (duomenys nuasmeninti) (struktūrinio padalinio vedėjo pavaduotojo pareigas eina nuo 2003-04-07). Duomenų apie struktūrinio padalinio vedėjo (duomenys nuasmeninti) nušalinimą arba nusišalinimą analizės metu gauta nebuvo.

Atkreipėme dėmesį, kad Elektrėnų SA, nežiūrint į anksčiau aptartą VTEK atliekamą patikrinimą, 2024-04-05 sudarė naują mokymų paslaugų viešojo pirkimo sutartį Nr. 03S-178 (53 460 EUR vertės be PVM) su ta pačia lektorių grupe, tačiau šį kartą ją atstovavo jau ne asmuo Nr. 1, bet asmuo Nr. 2, kuris užima Elektrėnų SA struktūrinio padalinio vedėjo pavaduotojo pareigas.

Patikrinę minėtų Elektrėnų SA valstybės tarnautojų privačių interesų deklaracijas nustatėme, kad asmuo Nr. 1 neatnaujino duomenų deklaracijoje, teiktoje 2023-10-09, todėl iki šiol skelbiama, kad jis eina mero patarėjo pareigas. Be to, liko nedeklaruotas minėtas 2024-04-05 sandoris, sudarytas su Elektrėnų SA. Šio sandorio taip pat nedeklaruoja ir asmuo Nr. 2. Vadovaujantis LR VPIDĮ 6 straipsnio 2 dalies 2 punktu ir 7 straipsniu, informacija apie šį sandorį turėjo būti paskelbta per 30 kalendorinių dienų. Atsižvelgiant į aplinkybę, kad nuo sandorio sudarymo dienos (t. y. 2024-04-05) praėjo daugiau nei 12 mėnesių, deklaracijos nebus papildytos šiais duomenimis, kadangi pareiga juos deklaruoti išnyko.

Atkreipėme dėmesį, kad jungtinės lektorių grupės pasiūlymo teikimo (t. y. 2024-03-27) momentu jau galiojo 2024-03-25 Elektrėnų SA susitarimas su jungtine lektorių grupe, kuriuo minėtai grupei suteiktos patalpos teikti mokymų, įsigyjamų viešojo pirkimo metu, paslaugas.

Išvada. Savivaldybių švietimo ir mokymo paslaugų viešuosiuose pirkimuose pastebima rizika, susijusi su tiekėjų išankstinio informavimo galimybe, konkurencinės aplinkos galimu trūkumu bei galimų interesų konfliktų valdymo trūkumais. Pasitaiko atvejų, kai sutartys sudaromos su

---

⁶¹ https://vtek.lt/vtek_sprendimai/2024-04-10-d-posedyje-vtek-nusprende/

tiekėjais, kurie yra tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su savivaldybės institucijomis. Nustatyta, kad kai kuriems tiekėjams galėjo būti sudarytos palankesnės sąlygos, nes jie galėjo neatlygintinai naudotis savivaldybės resursais, tokiais kaip patalpos ar mokymams skirta įranga. Tokios situacijos mažina pasitikėjimą viešojo sektoriaus sprendimais ir kelia abejonių dėl lėšų panaudojimo skaidrumo bei veiksmingumo, kelia piktnaudžiavimo ir neteisėtų susitarimų rizikas.

Pasiūlymai Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų SA:

1. Pirkimo inicijavimo paraiškoje arba rengiamuose pirkimo dokumentuose aiškiai formuluoti, kai perkamoms švietimo ir mokymo paslaugos suteikti bus skiriamos patalpos, reikalinga įranga ar pan. iš savivaldybei turimų resursų, tokiu būdu tiekėjams sudarant vienodas sąlygas viešojo pirkimo vykdymo metu.

2. Užtikrinti, kad rengiamuose pirkimo dokumentuose visais atvejais būtų nurodoma pirkimui skiriama vertė tiek be PVM, tiek su PVM, taip pat užtikrinti, kad tiekėjams, kurie yra ne PVM mokėtojai, nebūtų mokama pirkimo kainos dalis, skirta PVM mokesčiui apmokėti.

3. Nustatyti papildomas arba sustiprinti esamas vidaus kontrolės priemonės, siekiant užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams, kai viešuosiuose pirkimuose dalyvauja tiekėjai, susiję su savivaldybę ar jos įstaigomis.

3.5. Įsigytų švietimo ir mokymo paslaugų suteikimo fakto įforminimas turi trūkumų, pasitaiko atvejų, kai viešinama netiksli informacija apie organizuotus mokymo renginius (kita antikorupcinė pastaba)

Aukštesniųjų vadovų kompetencijų ugdymo ir valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo⁶² 25 punkte numatyta, kad aktuali informacija apie aukštesniojo vadovo kompetencijų ugdymą ar valstybės tarnautojo kvalifikacijos tobulinimą per 5 darbo dienas nuo kompetencijų ugdymo ar kvalifikacijos tobulinimo pabaigos įrašoma į Valstybės tarnautojų registrą. Teisinis reguliavimas nenumato informacijos įrašymo galimybės dėl savivaldybės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kompetencijų ugdymo ar kvalifikacijos tobulinimo į tą patį registrą. Taip pat teisės aktais savivaldybėms nenumatyti reikalavimai, kaip fiksuoti švietimo ir mokymo paslaugų suteikimo faktą, kai šios paslaugos perkamos ne savivaldybės administracijos poreikiams tenkinti, o savivaldybių gyventojų tikslinėms grupėms (bedarbiams, nevyriausybinėms organizacijoms

---

⁶² Aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. gruodžio 20 d. nutarimo Nr. 998 redakcija).

nariams ir pan.) arba kitų įstaigų darbuotojams (pvz. savivaldybių mokyklų mokytojams ar pan.)⁶³. Šis teisinis neapibrėžtumas sukuria prielaidas korupcijos rizikai, nes sudaro galimybes neformaliai, neobjektyviai ir nekontroliuojamai fiksuoti arba visai nefiksuoti švietimo ir mokymo paslaugų suteikimo fakto. Nesant aiškių reikalavimų dėl paslaugų rezultato dokumentavimo (pvz. pažymėjimų išdavimo, dalyvių registracijos žurnalo pildymo, ataskaitų pateikimo ar įrašymo į centralizuotą sistemą ar pan.), viešųjų lėšų panaudojimo pagrįstumas gali būti sunkiai patikrinamas. Dėl to gali kilti rizikos, kad faktiškai nesuteiktos paslaugos būtų deklaruojamos kaip įvykdytos, o siekiant pagrįsti išmokėtas lėšas, asmenys būtų įtraukiami į dalyvių sąrašus formaliai, be realaus dalyvavimo. Šią spragą būtina reglamentuoti, kad būtų galima sukurti skaidrią ir atsekamą sistemą, užtikrinančią viešųjų paslaugų kokybę bei sąžiningą lėšų naudojimą. Minėtas rizikas pagrindžia toliau teikiami pavyzdžiai.

Ukmergės rajono SA atstovas paaiškino⁶⁴, kad darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, 2022, 2023, 2024 m. prašymai dėl kvalifikacijos tobulinimo su žymomis, kad buvo atliktas viešasis pirkimas, saugomi segtuvuose. Iš segtuvuose saugomų prašymų dėl leidimo kelti kvalifikaciją matosi, kiek darbuotojų ir kokiomis temomis kėlė kvalifikaciją. Tokiu būdu praktikoje saugoma informacija apie savivaldybės darbuotojo poreikį tobulinti kvalifikaciją fiksuojant, jog tenkinant poreikį įvyko viešasis pirkimas. Vertiname, kad siekiant atsakyti į klausimą, ar darbuotojas dalyvavo kvalifikacijos tobulinimo renginyje, taip pat, ar jam buvo išduotas kvalifikacijos pažymėjimas, šios informacijos apimties galimai nepakanka. Toks informacijos saugojimo būdas gali būti naudingas kaip formalus duomenų šaltinis apie poreikio inicijavimą, tačiau gali būti nepakankamas paslaugos įvykdymo faktui ar rezultatui pagrįsti.

Taip pat Ukmergės rajono SA 2024 m. pirko švietimo ir mokymo paslaugas (t. y. **tris** seminarus) iš asociacijos „(duomenys nuasmeninti)“ (šių viešųjų pirkimų atvejai taip pat nagrinėti analizės 3.4. skyriuje). Viešais pirkimas vyko neskelbiamos apklausos būdu žodžiu, 2024-10-24 sudaryta žodinė sutartis Nr. SUT-1107, 2900 EUR vertės. Ukmergės rajono savivaldybės tinklapyje⁶⁵ 2024-12-13 straipsnyje „Rajono nevyriausybininkai sėmėsi ne tik žinių, bet ir įkvėpimo“ nurodyta: „<...> Tai buvo baigiamasis Ukmergės rajono savivaldybės administracijos organizuoto **keturiu** mokymų ciklo „Partnerystės ir bendradarbiavimo skatinimas Ukmergės rajone“ seminaras. Lapkritį ir gruodį vykę mokymai buvo skirti Ukmergės miesto ir rajono nevyriausybinių organizacijų (NVO) bendruomeniškumo ir partnerystės įgūdžių stiprinimui, bendradarbiavimo ir veikimo komandoje kompetencijų ugdymui bei palaikymui. <...>“. Straipsnyje taip pat viešai skelbiama, kad iš viso

---

⁶³ Korupcijos rizikos analizės atlikimo metu Nacionalinė švietimo agentūra informavo, jog yra inicijavusi pokalbius su akredituotomis pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigomis, kad pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas būtų žymimas Pedagogų registre (PR). Nurodė, jog sutarta, kad ES lėšomis finansuojamuose projektuose vykdant kvalifikacijos tobulinimo veiklas, paslaugos teikėjai tai žymėtų PR.

⁶⁴ 2025-02-12 el. laiškas

⁶⁵ <https://www.ukmerge.lt/naujienos/rajono-neyriausybininkai-semesi-ne-tik-ziniu-bet-ir-ikvepimo/?lang=lt>

mokymuose dalyvavo 139 dalyviai iš skirtingų rajono NVO. Ukmergės rajono SA perdavė⁶⁶ dalyvaujančių asmenų sąrašus, kurie buvo užpildyti seminarų metu. Patys dalyvaujantieji jokių dokumentų, įrodančių jų dalyvavimą seminaruose negavo. Išanalizavę Ukmergės rajono SA atstovo teiktus duomenis, nustatėme, kad 2024-11-07 seminare dalyvavo 26 dalyviai, 2024-11-29 – 31, 2024-12-12 – 26, t. y. trijuose seminaruose iš viso dalyvavo 83 dalyviai. Tačiau viešai paskelbta, kad seminaruose dalyvavo 56 dalyviais daugiau. Savivaldybės atstovas paaiškino⁶⁷, kad: „<...> *pateiktame straipsnyje galimai buvo padaryta techninė klaida, kadangi buvo perkami ne keturi bet trys renginių – seminarų ciklai ir tai aiškiai matyti Jums pateiktoje pirkimo paraiškoje. <...> Tiesiog tai darbuotojo, talpinančio informaciją į savivaldybės tinklapį, klaida“.*

Be to, pastebėjome, kad apie vienus seminarus informacija tinklalapyje www.ukmerge.lt viešinama (pvz. 2023-11-17⁶⁸, 2023-11-22⁶⁹, 2024-11-07⁷⁰, 2024-12-12⁷¹), o apie kitus – ne (pvz. 2023-12-07 ir 2024-11-29). Atkreipėme dėmesį, kad informacija neviešinama būtent apie 4 val. trukmės, 2000 EUR (PVM nepritaikytas) vertės 2023-12-07 seminarą, kuriame dalyvavo 19 dalyvių. Pažymėtina, kad Ukmergės rajono SA atstovas nurodė⁷², kad dalyvių sąrašai nebuvo registruojami. Tokių sąrašų saugojimo tvarka nėra nustatyta, jie saugomi tiek, kiek saugoma suformuota byla.

Išnagrinėję savivaldybių administracijų sutarčių, sudarytų su tiekėjais, nuostatas, nustatėme, kad pasitaiko atvejų, jog sutartyse numatyti tiekėjo įsipareigojimai teikti ataskaitas, lankomumo žurnalus, paslaugų priėmimo-perdavimo aktus ar pažymas galimai nevykdomi arba įgyvendinami formaliai. Pavyzdžiui, Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos atveju, kai net esant sutartyse aiškiai įtvirtintoms nuostatomis dėl mokymų paslaugų dokumentinio įforminimo, reali kontrolė grindžiama ne rašytiniais įrodymais, bet žodinėmis užklausomis ir neformaliu bendravimu tarp užsakovo, paslaugų teikėjo bei dalyvių.

Kazlų Rūdos SA ir tiekėjo VŠĮ (duomenys nuasmeninti) 2023-08-10 sudarytos sutarties Nr. S-431 (pradinė sutarties vertė 11 000 EUR su PVM) 14 punkte numatyta: „Paslaugų teikėjas ne vėliau kaip iki kito mėnesio 5 (penktos) dienos pateikia Užsakovui suteiktų paslaugų aktą/-us ir pažymą/-as apie suteiktas paslaugas, pasirašytus Paslaugų teikėjo. Užsakovui pasirašius pateiktą/-as pažymą/-as apie suteiktų paslaugų vertę, suteiktų paslaugų aktą/-us, Paslaugų teikėjas pateikia PVM sąskaitą-faktūrą. PVM sąskaitos-faktūros pateikiamos naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis.“ Sutarties 15 punkte numatyta: „Jeigu Užsakovas per 5 (penkias) darbo dienas nepagrįstai nepasirašo Sutarties 14 punkte nurodytų dokumentų, šalis supranta, kad pateiktuose

⁶⁶ El. laiškas 2025-03-10

⁶⁷ 2025-03-12 el. laiškas

⁶⁸ <https://www.ukmerge.lt/renginiai/seminaras-nvo-galimybes-vietos-turizmo-versle/?lang=lt>

⁶⁹ <https://www.ukmerge.lt/renginiai/seminaras-atsakingo-nvo-projekto-parengimo-metodika/?lang=lt>

⁷⁰ <https://www.ukmerge.lt/nevyriausybinu-organizaciju-finansavimas/>

⁷¹ <https://www.ukmerge.lt/renginiai/kvietimas-i-seminara-darbas-su-bendruomene-ir-bendruomeneje-kaip-moketi-susikalbeti-su-kitokiais/>

⁷² 2025-03-17 el. laiškas

dokumentuose nurodyta paslaugų dalis suteikta, ir Paslaugų teikėjas turi teisę reikalauti, kad Užsakovas sumokėtų joje nurodytą kainos dalį“. Tos pačios sutarties 20.9 papunktis numato, kad užsakovas turi pareigą „sumokėti <...> nurodytus įkainius už tinkamai suteiktas Paslaugas pagal Paslaugų Teikėjo pateiktos duomenų ataskaitą už praėjusį mėnesį“.

Kitos Kazlų Rūdos SA ir tiekėjo VšĮ (duomenys nuasmeninti) 2024-05-16 sudarytos sutarties Nr. S-248⁷³ (pradinė sutarties vertė 3 800 EUR) 13 punkte numatyta: „Paslaugų teikėjas privalo užpildyti mokymų paslaugų teikimo ataskaitos formą ir elektroniniu paštu pateikti per mėnesį iki kiekvieno kalendorinio mėnesio 5 (penktos) dienos“. Sutarties 19.9 papunktyje numatoma, kad Kazlų Rūdos SA turi pareigą „sumokėti <...> numatytus įkainius už tinkamai suteiktas paslaugas pagal Paslaugų teikėjo pateiktą apskaitos duomenų ataskaitą už praėjusį mėnesį“. Pirkimo „Vairuotojų B kategorijos kursų mašinos teisėms įgyti paslaugų pirkimo“ techninių specifikacijų 2023-07-26 Nr. Vd-2398 ir 2024-03-26 Nr. Vd-869 6 punktuose numatyta: „Teikiamos paslaugos teikėjas privalo užpildyti mokymų paslaugų teikimo ataskaitos formą ir elektroniniu paštu pateikti per mėnesį iki kiekvieno kalendorinio mėnesio 5 dienos“. Sutarties 6.1.1. papunktyje numatyta, kad atsiskaitymas už paslaugas su paslaugų tiekėju vykdomas, kai „už Sutarties vykdymą atsakingas asmuo tvarkingai užpildo paslaugų teikimo ataskaitos formą ir elektroniniu paštu pateikia per mėnesį užpildyto paslaugų teikimo žurnalo skenuotas kopijas“. Sutarties 6.1.2 papunktyje numatyta, kad „Perkančioji organizacija pateikia Paslaugų teikėjui apibendrintą mokymo paslaugų mėnesio ataskaitą (kurią paslaugos teikėjas užpildo, ir nusiunčia atsakingam asmeniui) kurią atsiunčia už užimtumo programą atsakingas asmuo“.

Siekiant nustatyti, ar įgyvendinti šie sutartiniai įsipareigojimai, prašėme pateikti tiekėjo užpildytas ataskaitas dėl mokymo paslaugų suteikimo pagal aukščiau paminėtas sutartis. Kazlų Rūdos SA atstovas informavo⁷⁴, kad: „*Paslaugos tiekėjas asmenų lankomumą žymisi asmeniškai. Mes asmenų lankomumą kontroliuojame bendraudami tiesiogiai su pačiais asmenimis ir Paslaugos teikėju (telefonu ir elektroniniu paštu), (kiekviena kartą vykstant paskaitoms skambinama ir klausiama kiek asmenų atvyko – su dalyvaujančiais asmenimis bendraujame taip pat telefonu informuojame iš vakaro, kad ryte atvažiuos vairuotojas ir visus nuveš, taip pat visi paskambina nuvykę, kad tikrai nuvažiavo).*“. Analizės metu jokių rašytinių ataskaitų negavome, todėl vertiname, kad sutartinių įsipareigojimų dėl paslaugų suteikimo fakto įforminimo reikalavimų galimai nesilaikė nei užsakovas, nei paslaugų teikėjas.

Toks alternatyvus kontrolės mechanizmas kelia korupcijos riziką ne tik dėl to, kad neatitinka sutartinių reikalavimų, bet ir todėl, kad jame trūksta rašytinių įrodymų apie faktiškai suteiktas

---

⁷³ Sutartys sudarytos dėl B kategorijos vairavimo kursų, skirtų įgyti lengvos mašinos vairuotojo teises ilgą laiką nedirbantiems ir piniginę socialinę paramą ar darbo paieškos išmoką gaunantiems asmenims.

⁷⁴ 2025-02-12 el. laiškas

paslaugas bei realų paslaugų gavėjų dalyvavimą. Dėl to nėra aišku, ar paslaugos buvo suteiktos taip, kaip numatyta sutartyse, o tokia situacija sudaro galimybę manipuliuoti duomenimis bei galimai nepagrįstai apmokėti paslaugas, nesant objektyvių, dokumentais patvirtintų įrodymų.

Vertiname, kad korupcijos rizika taip pat kyla kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimų išdavimo srityje. Pavyzdžiui, vykdant Europos socialinio fondo lėšų finansuojamo projekto „Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelis“ Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-06-0001⁷⁵ įgyvendinimo priemonę Nr. 07.3.1-ESFA-V-401 „Bedarbių integracija į darbo rinką“, Druskininkų SA 2022 m. organizavo švietimo ir mokymo paslaugų (taikomosios dailės užsiėmimų, netradicinių žaliavų panaudojimo ir gamybos užsiėmimų, akvarelės užsiėmimų, dirbinių iš tekstilės gamybos užsiėmimų, buitinių ir dekoratyvinių dirbinių užsiėmimų, taškavimo užsiėmimų) viešuosius pirkimus. Druskininkų SA informavo, kad minėtų užsiėmimų dalyviams⁷⁶ pažymėjimai nebuvo išduodami. Sudarytų sutarčių sąlygos nenumatė įtraukti pažymėjimo išdavimą kaip privalomą užsiėmimų kurso pabaigos rezultatą. Apsiribota, kad užsiėmimo lankymo kontrolę pildys pats tiekėjas, pavyzdžiui, 2022-08-04 paslaugų viešojo pirkimo-pardavimo sutarties Nr. 26-543, sudarytos perkant taikomosios dailės užsiėmimų paslaugas, 4.1 papunktyje numatyta, kad paslaugų rezultatai perduodami ir priimami sutarties šalims pasirašant tiekėjo parengtą paslaugų perdavimo-priėmimo aktą. Techninėje specifikacijoje (minėtos sutarties priedas) 11 punkte numatyta, kad dalyvių lankomumą žymi tiekėjas, po užsiėmimų paslaugų tiekėjas Druskininkų SA turi pateikti dalyvių sąrašus su parašais. Analizės metu Druskininkų SA pateikė⁷⁷ taikomosios dailės užsiėmimų paslaugų sąrašus (2022 m. rugpjūčio, rugsėjo, spalio, lapkričio mėn.) su dalyvių parašais. Nei vienas iš pateiktų sąrašų neturėjo registracijos numerio. Suteiktų paslaugų perdavimo-priėmimo aktas taip pat pateiktas be registracijos numerio.

Vertiname, kad nepakankamai fiksuojamas užsiėmimų paslaugų suteikimas (pvz. dalyvių sąrašai ir suteiktų paslaugų perdavimo-priėmimo aktas neregistruojamas, dalyviams nėra išduodami oficialūs pažymėjimai, mokymai nefiksuojami vaizdo ar garso įrašais, nėra dalyvių atsiliepimų apie dalyvavimą užsiėmimuose ar pan.) sudaro sąlygas manipuliuoti duomenimis apie asmenų dalyvavimą užsiėmimuose ir kelia korupcijos riziką. Be to, pažymėjimas – tai ne tik vienas iš kontrolės įrankių, bet ir įgytos vertės ženklas, kuris gali būti naudingas asmeniui siekiant įsidarbinti ar tęsti mokymąsi.

⁷⁵ pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioritetą „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“

⁷⁶ Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelio įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. A1-269 „Dėl Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelio įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (nuo 2022-12-31 negalioja), 7 punkte numatyti asmenys. Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b4908dc2767e11e99c9e2890faa4193?jfwid=bkaxm6pz>

⁷⁷ 2025-04-28 el. laiškas.

Šios vertės nesuteikimas gali apriboti ilgalaikį poveikį ir naudą užsiėmimuose dalyvavusiam asmeniui, kas prieštarauja pačiam projekto tikslui, kai siekiama bedarbių integracijos į darbo rinką.

Atlikdami analizę pastebėjome atvejus, kai tiekėjas galimai neįvykdė sutartyse nustatytų reikalavimų dėl programų akreditacijos mokytojų stažuotėms pagal galiojančius teisės aktus ir sutarties sąlygas. Nagrinėtos 2024-05-17 paslaugų viešojo pirkimo-pardavimo sutarties Nr. 26-377, sudarytos tarp Druskininkų SA ir (duomenys nuasmeninti), 1 priedo⁷⁸ 30 punktas numatė, kad stažuočių⁷⁹ programos turi būti akredituotos teisės aktų nustatyta tvarka⁸⁰ ne vėliau iki šių stažuočių pradžios. Analizės metu domėtasi, ar tiekėjas įvykdė sutartinius įsipareigojimus dėl stažuočių programų akreditacijos. Atviros informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemos (toliau – AIKOS) duomenimis⁸¹, Neformaliojo švietimo programa Nr. 213004417 „Šiuolaikiško ugdymo proceso organizavimas, siekiant kiekvieno mokinio pažangos. Lietuvos Patirtis“, registruota 2024-05-17 (pastebėta, kad tą pačią dieną Druskininkų SA ir programos tiekėjas pasirašė Paslaugų viešojo pirkimo-pardavimo sutartį), yra skirta ne Druskininkų savivaldybės pedagogams dalykininkams, o Kauno miesto mokyklų vadovams, nors jie iš viso nedalyvauja programoje. Nurodoma, kad renginio pradžia yra 2024-05-27, nuo 9 val., o pabaiga – 2024-05-27, iki 17 val. Programos vykdymo adresas – Pakalnės g. 6 a., Šiauliai. Pažymėtina, kad organizuotos stažuotės pagal šią programą vyko Kauno (2024-05-27 ir 2024-05-28) ir Klaipėdos (2024-09-19 ir 2024-05-20) miestuose. Stažuočių dalyviams išduoti pažymėjimai (pvz. 2024-05-28 Nr. 5786, 2024-09-20 Nr. 7031) liudija, kad stažuotės truko po 16 val. (t. y. dvigubai daugiau, nei deklaruojama AIKOS, tačiau mažiau nei minimaliai būtina (30 val.), vadovaujantis teisės aktais⁸²). Nei viename pateiktame vertinti Šiaulių miesto savivaldybės švietimo centro išduotame pažymėjime po įvykusių stažuočių į Kauną (vertinti 45 dalyvių pažymėjimai) ir į Klaipėdą (vertintas 51 pažymėjimas) nėra nurodoma, kad dalyviai išklause akredituotą programą. Išanalizavę pateiktus pažymėjimus nustatėme, kad tik 16 dalyvių teko dalyvauti abiejose stažuotėse. Minėtos aplinkybės kelia abejonių, ar paslauga buvo suteikta tinkamai ir pagal teisės aktuose ir sudarytoje sutartyje nustatytus stažuotei, kaip akredituotai programai, reikalavimus. Tiekėjai gali naudoti tokius pažymėjimus siekdami pagrįsti viešųjų lėšų panaudojimą ar atitikimą viešojo pirkimo sąlygoms. Tuo pačiu, formaliai patvirtinamas ir paslaugos suteikimas, nors faktiškai ši paslauga gali neatitikti pirkimo ar teisės aktų reikalavimų.

⁷⁸ t. y. Mokyklų vadovų, savivaldybės kuratorių ir mokytojų stažuočių pirkimo techninėje specifikacijos

⁷⁹ į Kauną ir į Klaipėdą (2 pirkimo objektai atskirai)

⁸⁰ vadovaujantis Reikalavimais pedagoginių darbuotojų (išskyrus aukštųjų mokyklų darbuotojus) kvalifikacijos tobulinimo programoms ir nacionalinėms kvalifikacijos tobulinimo programoms ir nacionalinių kvalifikacijos tobulinimo programų vertinimo, akreditavimo ir registravimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. V-3, (toliau – Tvarkos aprašas).

⁸¹ žr. 2025-01-24

⁸² Tvarkos aprašo 7.1 papunktis numato, kad pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programos trukmė turi būti ne mažesnė kaip 40 akademinį valandų (30 valandų).

Druskininkų SA pateikė⁸³ neformaliojo švietimo programų registro išrašą, kuriame fiksuojami programos aprašymo pakeitimai, atlikti po to, kai analizės metu detaliau buvo vertintas aukščiau nurodytas viešasis pirkimas. Neformaliojo švietimo programos Nr. 213004417 „Šiuolaikiško ugdymo proceso organizavimas, siekiant kiekvieno mokinio pažangos. Lietuvos Patirtis“ skiltyje „Reikalavimai dalyviams“ po įvykdytų 2025-03-25 pokyčių nurodoma, kad programa skirta Druskininkų savivaldybės kuratoriams, mokyklų vadovams, mokytojams dalykininkams (ankstesnėje aprašymo versijoje – Kauno miesto). Programos aprašymas po pakeitimų apėmė stažuotes ir į Klaipėdos miestą. Taip pat nustatėme, kad išlieka neaiškumų dėl renginio vietos ir laiko, t. y. fiksuojama, kad vyko vienas renginys Šiaulių miesto savivaldybėje, 2024-05-27 nuo 9 val. iki 17 val., o tai neatitinka pažymėjimuose nurodytų duomenų ir realios situacijos. Pastebėta, kad stažuotė dalyvių pažymėjimuose nurodoma kiekvienos stažuotės trukmė (16 val.) neatitinka akredituotai programos trukmei keliamų reikalavimų (30 val.), todėl vertinama, kad sutartiniai įsipareigojimai buvo netinkamai įvykdyti ir kontroliuojami. Fiksuotas atvejis parodė, kad programos aprašymo duomenys gali būti koreguojami retrospektyviai, t. y. jau po veiklų įvykdymo, o tai leidžia daryti prielaidą, kad viešai deklaruojami duomenys AIKOS galimai nėra patikimi, juos galima koreguoti pagal poreikį. Tokiu atveju programos akreditacija gali netekti realaus reguliacinio poveikio.

Pažymėtina, kad Viešojo įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA) gavo pirkimo „Mokyklų vadovų, savivaldybės kuratorių ir mokytojų stažuotės“ Nr. 718160 (toliau – Pirkimas) dokumentus paskesnei patikrai. Atlikusi vidaus procedūrose nustatytus pirkimo vertinimo veiksmus, CPVA pastebėjimų, dėl kurių kiltų įtarimas dėl pažeidimo, nenustatė⁸⁴.

Išvada. Teisinio reguliavimo trūkumai gali sudaryti galimybes neformaliai, neobjektyviai ir nekontroliuojamai fiksuoti arba visai nefiksuoti švietimo ir mokymo paslaugų suteikimo savivaldybės darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, fakto. Nustatyta, kad kai kuriais atvejais galimai nesilaikoma sutartinių ar techninėse specifikacijose numatytų reikalavimų dėl paslaugų suteikimo įforminimo. Pažymėjimuose ne visada nurodoma informacija apie programos akreditaciją arba jie iš vis nėra išduodami, ne visada pildomi lankomumo žurnalai arba registruojami dalyvių sąrašai, o pateikiama viešai informacija apie mokymus – gali būti prieštaringa ar netiksli. Tokiomis sąlygomis gali sumažėti viešųjų paslaugų skaidrumas, projektų rezultatai gali tapti nepamatuojami, o skiriamos viešosios ar Europos Sąjungos fondų lėšos – pažeidžiamos piktnaudžiavimo ir manipuliacijų rizikoms.

---

⁸³ 2025-04-17 el. laiškas

⁸⁴ 2025-04-17 el. laiškas

Pasiūlymai Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų SA:

1. Parengtoje kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarkoje įtvirtinti informacijos apie valstybės tarnautojo arba darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, kompetencijų ugdymo ar kvalifikacijos tobulinimo rezultatų fiksavimo ir saugojimo tvarką;
2. Užtikrinti, kad pirkimo dokumentuose tiekėjui būtų nustatyti švietimo ir mokymų paslaugų suteikimo fakto įforminimo reikalavimai ir jų būtų laikomasi.
3. Užtikrinti, kad viešojoje erdvėje skelbiama informacija apie organizuotus mokymo renginius atitiktų faktinius duomenis.

Pasiūlymas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (Neformaliojo švietimo programų registro valdytojai):

Įtvirtinti draudimą keisti esminius akredituotos programos parametrus (pvz., tikslinę grupę, vietą, trukmę) po akredituotos programos įregistravimo, išskyrus motyvuotais atvejais, kuriuos privaloma registruoti viešai, prižiūrint atsakingai institucijai.

Pasiūlymai Nacionalinei švietimo agentūrai (Neformaliojo švietimo programų registro tvarkytojai):

1. Sudaryti galimybę Neformaliojo švietimo programų registre matyti visas akredituotos programos versijas ir jų pakeitimo datas, kad būtų galima įvertinti, kuri programos versija galiojo paslaugos teikimo metu.
2. Užtikrinti Neformaliojo švietimo programų registro funkcionavimą blokuojant galimybę keisti akredituotų programų parametrus po įregistravimo.

3.6. Informacijos ir duomenų, susijusių su viešaisiais pirkimais, viešinimo ir saugojimo trūkumai (kita antikorupcinė pastaba)

Vadovaujantis Informacijos viešinimo centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo, patvirtinto Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1S-91 „Dėl Informacijos viešinimo centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2019 m. sausio 24 d. įsakymo Nr. 1S-18 redakcija)⁸⁵, (toliau – Informacijos viešinimo CVP IS tvarkos aprašas) 30 punktu „*Informaciją apie žodžiu sudarytas sutartis pirkimo vykdytojas viešina CVP IS ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo to ketvirčio, per kurį buvo sudarytos sutartys, pabaigos.*“.

⁸⁵<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/97854de2552b11e78869ae36ddd5784f/DICwwLjLUUp?jfwid=173dntm2pv>

Analizuojant Druskininkų SA pateiktus duomenis⁸⁶, nustatyta, kad nėra paskelbta 2024-01-25 žodinė sutartis, sudaryta su MB „(duomenys nuasmeninti)“. Druskininkų SA paaiškino⁸⁷, kad sutartis buvo paskelbta 2024-01-25, tačiau įsivėlė klaida ir nurodytas ne tas tiekėjas, t. y. vietoje MB „(duomenys nuasmeninti)“ įvestas UAB (duomenys nuasmeninti).

Vertinant Druskininkų savivaldybės administracijos vykdytus viešuosius pirkimus nustatyta, kad pasitaiko atvejų, kai į CVP IS įkeliamas neaktualus pirkimui dokumentas, pavyzdžiui, vietoje 2022-08-04 sutarties Nr. 26-543 pridedama kita sutartis – 2022-08-04 Nr. 26-540⁸⁸. Taip pat nustatyta, kad neįmanoma peržiūrėti 2023-10-03 prie pirkimo Nr. 690587 įkeltos poreikio paraiškos, skirtos „Partnerystės giliam mokymuisi“ paslaugai įsigyti, nes dokumentas buvo pašalintas. Tokie atvejai, kai dokumentai yra netinkamai saugomi, pašalinami, o ne tikslinami, sudaro sąlygas manipuliuoti informacija ir gali kelti pagrįstų abejonų dėl viešųjų pirkimų skaidrumo.

Pastebėjome, kad Elektrėnų SA⁸⁹, Ukmergės⁹⁰ ir Kupiškio⁹¹ rajonų SA savo svetainėse neskelbia galiojančios Pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės aprašo redakcijos. Tokios informacijos viešinimas, net jei formaliai neprivalomas pagal jų, kaip perkančiųjų organizacijų, statusą, prisidėtų prie viešųjų pirkimų skaidrumo ir viešumo principų įgyvendinimo bei užtikrintų visuomenės galimybę susipažinti su galiojančiomis pirkimų procedūromis.

Kazlų Rūdos SA, teikdama duomenis apie švietimo ir mokymo paslaugų viešųjų pirkimų procedūras, nurodė⁹², kad „dėl darbuotojų kaitos“ negali pateikti duomenų apie viešojo pirkimo, kurio metu sudaryta 2021-11-19 sutartis Nr. S-652 (sutarties vertė su PVM 3801,45 EUR), iniciatorių, organizatorių, už techninės specifikacijos rengimą ir sutarties kontrolę atsakingus asmenis. Praktikoje pasitaiko atvejų, kai ta pati sutartis CVP IS viešinama du kartus⁹³. Fiksuojama ir atvejų, kai neteisingai viešinama sutarties vertė.

Išvada. Nustatyti informacijos ir duomenų, susijusių su viešaisiais pirkimais, viešinimo ir saugojimo trūkumai. Ne visada tinkamai vykdoma pareiga viešinti sudarytas sutartis, fiksuojamas ir antikorporciniu požiūriu netinkamas dokumentų saugojimas CVP IS. Ne visais atvejais saugoma

⁸⁶ Druskininkų savivaldybės atstovo 2024-10-11 el. laiškas

⁸⁷ 2025-05-14 raštas Nr. 5-01-10509

⁸⁸ Druskininkų SA 2025-08-14 el. laiške nurodyta: „Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu senoji CVP IS prieinama kaip archyvas, esant techninėms galimybėms patikslinsime informaciją ir prie Pirkimo Nr. 615482 CVP IS skiltyje „Vidiniai dokumentai“ įkelsime šio pirkimo sutartį, t. y. 26-543.“

⁸⁹ <https://www.elektrenai.lt/go.php/lit/Mazos-vertes-pirkimu-tvarkos-apraas-ir-mazos-vertes-pirkimu-organizavimo-tvarkos-apraas/3> (žr. 2025-04-25)

⁹⁰ <https://www.ukmerge.lt/veiklos-sritys-viesieji-pirkimai/?lang=lt> (žr. 2025-04-25)

⁹¹ <https://www.kupiskis.lt/savivaldybe/administracine-informacija/viesieji-pirkimai/526> (žr. 2025-04-25)

⁹² 2024-10-08 raštas Nr. SD-2821 (2024-10-10 STT registruotas Nr.5-01-11880)

⁹³

https://eviesiejipirkimai.lt/index.php?option=com_vptpublic&task=sutartys&Itemid=109&filter_show=1&filter_limit=10&vpt_unite=&filter_tender=&filter_number=&filter_proctype=&filter_dok_id=&filter_authority=&filter_jarcode=188777932&filter_purchaseCode=&filter_cpV=&filter_valuefrom=720&filter_valueto=720&filter_contractdate_from=2022-06-28&filter_contractdate_to=2022-06-28&filter_expirationdate_from=&filter_expirationdate_to=&filter_supplier=&filter_supplier_jarcode=&filter_agreement_type=

informacija apie atsakingus asmenis už pirkimų inicijavimą ir įgyvendinimą, taip pat ne visada skelbiama galiojanti pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo redakcija, o tai mažina skaidrumą ir viešą atskaitomybę.

Pasiūlymai Elektrėnu, Druskininku, Kazlu Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų SA:

Užtikrinti savalaikį ir tikslų duomenų, susijusių su viešaisiais pirkimais, viešinimą ir saugojimą, laikantis teisės aktuose nustatytų terminų ir turinio reikalavimų.

4. MOTYVUOTOS IŠVADOS (PASTABOS)

Įvertinę švietimo ir mokymo paslaugų viešųjų pirkimų procesus savivaldybėse, teikiame žemiau nurodytas motyvuotas išvadas (pastabas).

Kritinės antikorupcinės pastabos:

1. Savivaldybėse nėra aiškiai nustatytų kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarkų, kurios reglamentuotų šiame procese dalyvaujančių subjektų – mero, savivaldybės kontrolieriaus, administracijos vadovo, darbuotojų ir jų tiesioginių vadovų – teises, pareigas, atsakomybę ir veiksmų koordinavimą. Nustatyta, kad kai kurios savivaldybės nepaiso imperatyvių teisės aktų nuostatų, susijusių su kvalifikacijos tobulinimo planavimu. Tai sudaro sąlygas savavališkiems sprendimams, kurie nėra pagrįsti aiškiais kriterijais ar objektyviu poreikiu ir didina riziką, kad viešieji pirkimai bus vykdomi formaliai, be skaidraus planavimo ir tiekėjų atrankos pagrindimo, sudarant prielaidas korupciniams susitarimams ir interesų konfliktams (*motyvai išdėstyti 3.1. poskyryje*).

2. Rinkos tyrimo procedūrų vidaus reglamentavimo neapibrėžtumas sudaro sąlygas pirkimų iniciatoriams galimai neskaidriai ruošti pirkimams, vengti objektyvaus rinkos vertinimo ir dokumentavimo, o tai didina neformalių susitarimų su tiekėjais bei interesų konflikto riziką (*motyvai išdėstyti 3.3. poskyryje*).

3. Sudaromi viešojo pirkimo dokumentai gali būti palankesni iš anksto žinomiems tiekėjams. Nepakankama interesų konfliktų, kai tiekėjais tampa asmenys, tiesiogiai ar netiesiogiai pavaldumo santykiais susiję su savivaldybe, kontrolė kelia korupcijos rizikas, susijusias su galimais interesų konfliktais, piktnaudžiavimu, tiekėjų protegavimu ir neskaidria konkurencija (*motyvai išdėstyti 3.4. poskyryje*).

Kitos antikorupcinės pastabos:

4. Analizuotose savivaldybėse vyrauja praktika švietimo ir mokymo paslaugas įsigyti neskelbiamos apklausos būdu, kreipiantis į vieną tiekėją, nerengiant viešojo pirkimo dokumentų ir sudarant žodines sutartis. Tokia praktika, nors leidžiama teisės aktu, tačiau gali kelti neteisėtų susitarimų ir subjektyvių sprendimų rizikas (*motyvai išdėstyti 3.2. poskyryje*).

5. Teisinio reguliavimo trūkumai bei sutartinių įforminimo reikalavimų nesilaikymas sudaro prielaidas neskaidriam paslaugų teikimo fiksavimui ar jo nevykdymui. Tokia praktika iškreipia projektų rezultatus, apsunkina viešųjų lėšų panaudojimo kontrolę ir didina piktnaudžiavimo bei atsakomybės vengimo rizikas (*motyvai išdėstyti 3.5. poskyryje*).

6. Nustatyti informacijos apie viešuosius pirkimus viešinimo ir saugojimo trūkumai – klaidingai skelbiamos sutartys, netinkamas dokumentų saugojimas CVP IS, nėra galimybės identifikuoti atsakingus asmenis bei neskelbiami pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašai – silpnina skaidrumą ir didina korupcijos riziką (*motyvai išdėstyti 3.6. poskyryje*).

5. REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMAI

KRITINĖS ANTIKORUPCINĖS PASTABOS:	REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMAI:
<p>1. Savivaldybėse nėra aiškiai nustatytų kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarkų, kurios reglamentuotų šiame procese dalyvaujančių subjektų – mero, savivaldybės kontrolieriaus, administracijos vadovo, darbuotojų ir jų tiesioginių vadovų – teises, pareigas, atsakomybę ir veiksmų koordinavimą. Nustatyta, kad kai kurios savivaldybės nepaiso imperatyvių teisės aktų nuostatų, susijusių su kvalifikacijos tobulinimo planavimu. Tai sudaro sąlygas savavališkiems sprendimams, kurie nėra pagrįsti aiškiais kriterijais ar objektyviu poreikiu ir didina riziką, kad viešieji pirkimai bus vykdomi formaliai, be skaidraus planavimo ir tiekėjų atrankos pagrindimo, sudarant prielaidas korupciniams susitarimams ir interesų konfliktams (<i>motyvai išdėstyti 3.1. poskyryje</i>).</p>	<p><u>Pasiūlymai Elektrėnu, Druskininku, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų SA:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Įtvirtinti aiškia kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarką, kurios nuostatos taip pat reglamentuotų metinio kvalifikacijos tobulinimo plano sudarymo ir įgyvendinimo tvarką; 2. Metiniuose kvalifikacijos tobulinimo planuose išskirti švietimo ir mokymo paslaugas, planuojamas įsigyti vykdant viešąjį pirkimą; 3. Vidinėse kvalifikacijos tobulinimo tvarkose numatyti konkrečius terminus pirkimo paraiškoms pateikti, kai nustatomas papildomas, t. y. į metinį kvalifikacijos planą neįtrauktas, poreikis pirkti švietimo ir mokymo paslaugas (pavyzdžiui, ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų iki atitinkamo kalendorinio metų ketvirčio pradžios pateikti papildomus mokymų poreikius, t. y. užpildyti pirkimo iniciatoriaus paraišką-užduotį); 4. Užtikrinti, kad poreikis pirkti švietimo ir mokymo paslaugas būtų motyvuojamas ir pagrindžiamas raštu (t. y. teikiamas, esant tiesioginio vadovo motyvuotam siūlymui, kurį patvirtina administracijos direktorius, arba mokymų pirkimas numatytas kvalifikacijos tobulinimo plane ar pan.).

<p>2. Rinkos tyrimo procedūrų vidaus reglamentavimo neapibrėžtumas sudaro sąlygas pirkimų iniciatoriams galimai neskaidriai ruošti pirkimams, vengti objektyvaus rinkos vertinimo ir dokumentavimo, o tai didina neformalių susitarimų su tiekėjais bei interesų konflikto riziką (<i>motyvai išdėstyti 3.3. poskyryje</i>).</p>	<p><u>Pasiūlymai Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų SA:</u></p> <p>5. Atsisakyti rinkos tyrimo atlikimo rengiantis pirkimui išimčių ir nustatyti pareigą visais pirkimų atvejais atlikti rinkos tyrimą, leidžiant iniciatoriui pasirinkti tyrimo formą bei apimtį, atsižvelgiant į pirkimo vertę.</p> <p>6. Nustatyti rinkos tyrimo rezultatų dokumentavimo, registravimo ir saugojimo reikalavimus.</p> <p>7. Pirkimo inicijavimo paraiškoje fiksuoti duomenis apie atlikto rinkos tyrimo rezultatus tokia apimtimi (pvz. nurodant dokumento, kuriame užfiksuotas atlikto rinkos tyrimo rezultatas, data ir numeris arba kur saugoma informacija apie atlikta rinkos tyrimą), kad rinkos tyrimo rezultatai būtų nesudėtingai atsekami.</p>
<p>3. Sudaromi viešojo pirkimo dokumentai gali būti palankesni iš anksto žinomiems tiekėjams. Nepakankama interesų konfliktų, kai tiekėjais tampa asmenys, tiesiogiai ar netiesiogiai pavaldumo santykiais susiję su savivaldybe, kontrolė kelia korupcijos rizikas, susijusias su galimais interesų konfliktais, piktnaudžiavimu, tiekėjų protegavimu ir neskaidria konkurencija (<i>motyvai išdėstyti 3.4. poskyryje</i>).</p>	<p><u>Pasiūlymai Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonų SA:</u></p> <p>8. Pirkimo inicijavimo paraiškoje arba rengiamuose pirkimo dokumentuose aiškiai formuluoti, kai perkamoms švietimo ir mokymo paslaugos suteikti bus skiriamos patalpos, reikalinga įranga ar pan. iš savivaldybei turimų resursų, tokiu būdu tiekėjams sudarant vienodas sąlygas viešojo pirkimo vykdymo metu.</p> <p>9. Užtikrinti, kad rengiamuose pirkimo dokumentuose visais atvejais būtų nurodoma pirkimui skiriama vertė tiek be PVM, tiek su PVM, taip pat užtikrinti, kad tiekėjams, kurie yra ne PVM mokėtojai, nebūtų mokama pirkimo kainos dalis, skirta PVM mokesčiui apmokėti.</p>

	<p>10. Nustatyti papildomas arba sustiprinti esamas vidaus kontrolės priemones, siekiant užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams, kai viešuosiuose pirkimuose dalyvauja tiekėjai, susiję su savivaldybę ar jos įstaigomis.</p>
<p>KITOS ANTIKORUPCINĖS PASTABOS:</p>	<p>REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMAI:</p>
<p>4. Analizuotose savivaldybėse vyrauja praktika švietimo ir mokymo paslaugas įsigyti neskelbiamos apklausos būdu, kreipiantis į vieną tiekėją, nerengiant viešojo pirkimo dokumentų ir sudarant žodines sutartis. Tokia praktika, nors leidžiama teisės aktu, tačiau gali kelti neteisėtų susitarimų ir subjektyvių sprendimų rizikas (<i>motyvai išdėstyti 3.2. poskyryje</i>).</p>	<p><u>Pasiūlymai Elektrėnu, Druskininku, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonu SA:</u></p> <p>11. Siekiant skatinti konkurenciją ir užtikrinti racionalų lėšų panaudojimą, savivaldybės viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklėse numatyti mažos vertės pirkimo vykdymo neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu ar raštu) sąlygas, numatant minimalų tiekėjų skaičių, į kuriuos turi būti kreipiamasi, kai tai leidžia paslaugos pobūdis ir rinka.</p> <p>12. Tais atvejais, kai švietimo ir mokymo paslaugos įsigyjamose neskelbiamos apklausos būdu ir nėra rengiami pirkimo dokumentai, užtikrinti, kad pirkimo inicijavimo paraiškose aiškiai būtų apibrėžtas pirkimo objektas ir jo pagrindiniai parametrai.</p> <p>13. Pirkimo inicijavimo paraiškoje, pirkimo pagrindimo skiltyje arba kituose vidiniuose dokumentuose nurodyti faktines, nuo organizacijos nepriklausančias aplinkybes, kurios turi tiesioginį priežastinį ryšį su skubių pirkimų vykdymo būtinybe, neskelbiamos apklausos būdo pasirinkimu ir (ar) vieno tiekėjo kvietimu dalyvauti pirkime.</p>

5. Teisinio reguliavimo trūkumai bei sutartinių įforminimo reikalavimų nesilaikymas sudaro prielaidas neskaidriam paslaugų teikimo fiksavimui ar jo nevykdymui. Tokia praktika iškreipia projektų rezultatus, apsunkina viešųjų lėšų panaudojimo kontrolę ir didina piktnaudžiavimo bei atsakomybės vengimo rizikas (*motyvai išdėstyti 3.5. poskyryje*).

Pasiūlymai Elektrėnų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Kupiškio ir Ukmergės rajonu SA:

14. Parengtoje kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarkoje įtvirtinti informacijos apie valstybės tarnautojo arba darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, kompetencijų ugdymo ar kvalifikacijos tobulinimo rezultatų fiksavimo ir saugojimo tvarką;

15. Užtikrinti, kad pirkimo dokumentuose tiekėjui būtų nustatyti švietimo ir mokymų paslaugų suteikimo fakto įforminimo reikalavimai ir jų būtų laikomasi.

16. Užtikrinti, kad viešojo erdvėje skelbiama informacija apie organizuotus mokymo renginius atitiktų faktinius duomenis.

Pasiūlymas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (Neformaliojo švietimo programų registro valdytojai):

17. Įtvirtinti draudimą keisti esminius akredituotos programos parametrus (pvz., tikslinę grupę, vietą, trukmę) po akredituotos programos įregistravimo, išskyrus motyvuotais atvejais, kuriuos privaloma registruoti viešai, prižiūrint atsakingai institucijai.

Pasiūlymai Nacionalinei švietimo agentūrai (Neformaliojo švietimo programų registro tvarkytojai):

	<p>18.Sudaryti galimybę Neformaliojo švietimo programų registre matyti visas akredituotos programos versijas ir jų pakeitimo datas, kad būtų galima įvertinti, kuri programos versija galiojo paslaugos teikimo metu.</p> <p>19.Užtikrinti Neformaliojo švietimo programų registro funkcionavimą blokuojant galimybę keisti akredituotų programų parametrus po įregistravimo.</p>
<p>6. Nustatyti informacijos apie viešuosius pirkimus viešinimo ir saugojimo trūkumai – klaidingai skelbiamos sutartys, netinkamas dokumentų saugojimas CVP IS, nėra galimybės identifikuoti atsakingus asmenis bei neskelbiami pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašai – silpnina skaidrumą ir didina korupcijos riziką (<i>motyvai išdėstyti 3.6. poskyryje</i>).</p>	<p>20. Užtikrinti savalaikį ir tikslų duomenų, susijusių su viešaisiais pirkimais, viešinimą ir saugojimą, laikantis teisės aktuose nustatytų terminų ir turinio reikalavimų.</p>
<p>KITŲ PASTABŲ NETEIKIAME.</p>	

Direktoriaus pavaduotojas

Elanas Jablonskas

Rengėja Svetlana Andrejeva, tel. +370 658 67215, el. p. svetlana.andrejeva@stt.lt

Rengėjos tiesioginis vadovas Domantas Lukauskas, tel. (8 656) 60933, el. p. domantas.lukauskas@stt.lt

6. ANALIZUOTŲ TEISĖS AKTŲ IR KITŲ DOKUMENTŲ SARAŠAS

1. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas;
4. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas;
5. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymas;
6. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas;
7. 2018 m. lapkričio 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo 1295 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ redakcija);
8. 2023 m. gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 998 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“;
9. Kainodaros taisyklių nustatymo metodika, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-95 „Dėl Kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo“;
10. Informacijos viešinimo centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašas, patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1S-91 „Dėl Informacijos viešinimo centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2019 m. sausio 24 d. įsakymo Nr. 1S-18 redakcija);
11. Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų nustatymo metodika, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1S-105 „Dėl Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų nustatymo metodikos patvirtinimo“;
12. Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis tvarkos aprašas, patvirtintas, Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2024 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1S-190 „Dėl Skelbimų rengimo ir išsiuntimo skelbti Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis tvarkos aprašo patvirtinimo“;
13. Neformaliojo švietimo programų registro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-1217 „Dėl Kvalifikacijos tobulinimo programų ir renginių registro reorganizavimo ir Neformaliojo švietimo programų registro

nuostatų patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. V-568 redakcija);

14. Reikalavimų pedagoginių darbuotojų (išskyrus aukštųjų mokyklų darbuotojus) kvalifikacijos tobulinimo programoms ir nacionalinėms kvalifikacijos tobulinimo programoms ir nacionalinių kvalifikacijos tobulinimo programų vertinimo, akreditavimo ir registravimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. V-3;

15. Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos nuostatai, patvirtinti Kazlų Rūdos savivaldybės 2023 m. rugsėjo 25 d. sprendimu Nr. TS-187 „Dėl Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos nuostatų patvirtinimo“ (Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos 2024-06-27 sprendimo Nr. TS-132 redakcija);

16. 2023 m. spalio 3 d. Druskininkų savivaldybės mero potvarkis Nr. P5-82 „Dėl valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos tobulinimo prioritetinių temų mokymams“;

17. 2024 metų Druskininkų savivaldybės administracijos karjeros valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos tobulinimo planas, patvirtintas Druskininkų savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V35-283 „Dėl 2024 metų kvalifikacijos tobulinimo plano patvirtinimo“.

18. Karjeros, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos tobulinimo planas 2024-2025 metams, patvirtintas 2024 m. balandžio 10 d. Elektrėnų savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 03V-73 „Dėl Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos tobulinimo plano 2024-2025 metams patvirtinimo“

19. Ukmergės rajono savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklės, patvirtintos Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. 13-981.

20. Ukmergės rajono savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyriaus nuostatai, patvirtinti Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 13-1329.

21. Ukmergės rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų 2024 metų mokymo planas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 13-471 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų 2024 metų mokymo plano patvirtinimo“.

22. Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašas, patvirtintas Druskininkų savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. V35-689 „Dėl Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo tvirtinimo“ (Druskininkų savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. V35-155 redakcija);

23. Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos centrinės perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo bei kontrolės vidaus tvarkos aprašas, patvirtintas Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. rugpjūčio 7 d. įsakymu Nr. AT-342 „Dėl Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos centrinės perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo bei kontrolės vidaus tvarkos aprašo patvirtinimo“;

24. Ukmergės rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. 13-25 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

25. Ukmergės rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės administracijos 2024 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. 13-1063 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“.

26. Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas Elektrėnų savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. 03V-E-744 „Dėl Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

27. Elektrėnų savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. spalio 16 d. įsakymas Nr. 03V-E-372 „Dėl Elektrėnų savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. lapkričio 16 d. įsakymo Nr. 03V-E-744 „Dėl Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

28. Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų ir vidaus kontrolės vykdymo taisyklės, patvirtintos Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. ADV-921 „Dėl Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo taisyklių patvirtinimo“;

29. Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuro nuostatai, patvirtinti Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos 2022 m. spalio 24 d. sprendimu Nr. TS-221 „Dėl Kazlų rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuro nuostatų patvirtinimo“;

30. Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelio įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. A1-269 „Dėl

Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedarbingiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelio įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Kiti dokumentai:

1. Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos⁹⁴ bei Elektrėnų⁹⁵, Druskininkų⁹⁶, Kazlų Rūdos⁹⁷, Kupiškio⁹⁸ ir Ukmergės⁹⁹ rajonų savivaldybių interneto svetainių informacija ir duomenys;
2. Analizuotų subjektų el. paštu svetlana.andrejeva@stt.lt ir dokumentai@stt.lt pateikta informacija ir duomenys.

---

⁹⁴ <https://pirkimai.eviesiejipirkimai.lt/>

⁹⁵ <https://www.elektrenai.lt/>

⁹⁶ <https://druskininkusavivaldybe.lt/>

⁹⁷ <https://www.kazluruda.lt/>

⁹⁸ <https://www.kupiskis.lt/>

⁹⁹ <https://www.ukmerge.lt/>